

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1989 december 27.

Szerda

Ö s s z e f o g l a l ó

- Horn Gyula kész arra, hogy a közeli napokban Bukarestbe utazzon és a kapcsolatok bővítéséről tárgyaljon - jelentette be a bukaresti magyar nagykövet a román TV-ben. 2o44 old
- A bukaresti rádió szerint szoros a kapcsolat a magyar külügyminisztérium és az új román vezetés között. 2o24 old
- A magyar kormány elválaszthatatlannak tartja a magyar-román kapcsolatok alakulását attól, mennyiben érvényesülnek a kollektív és egyéni nemzetiségi jogok a szomszédos országban, szögezi le a külügyminisztérium nyilatkozata. 2o47 old
- Tőkés Lászlót a nemzeti megmentési front tanácsa visszahelyezte temesvári egyházkerületébe. - Tőkés László román nyelvű beszédet mondott, melyet a TV felvételtől sugárzott. 2o36-2o38 old
- A honvédelmi minisztérium szóvivőjének déli és esti tájékoztatója a romániai helyzetről, a segélyigényekről. 2o26-2o4o-2o44 old
- Milyen politikai hatásai lehetnek a romániai eseményeknek a magyar belpolitikára? - Beszélgetés egy politológussal. - Ujabb adu került az antikommunisták kezébe! 2o47 old
- És miképpen hat a Romániának nyújtott segély a magyar gazdaságra? Válaszol a Pénzügykutató RT munkatársa. 2o28 old
- Az SzDSz szerint, a nemzetiségi törvényről csak az új parlament döntsön, de addig is külön jogszabályban rögzítsék a nemzetiségek jogait. 2o49 old
- "Romániában vérben, mocsokban, de világra jött a Kisdéd". - Elmélkedés. 2o08 old
- A magyar segélyszállítmányok romániai fogadtatásáról.- "...nem hisznek az önzetlen magyar segítségben..." 2o11 old
- Tudnivalók a segélyek összegyűjtéséről, továbbításáról. 2o46 old
- A magyar Autóklub díjmentes műszaki segítséget nyújt a segélyeket szállító gépkocsiknak. 2o29 old
- Egyesek az SzDSz nevével visszaélve illetéktelenül gyűjtenek segélyeket Romániának. 2o28 old
- A romániai magyarok demokratikus szövetsége új nemzetiségi törvény kidolgozását kezdeményezi. 2o12 old
- Interjú Steljan Tomase ellenzéki román íróval. 2o25 old
- Helyszíni tudósítások a romániai fejleményekről. 2o04-2o25-2o43- old
- A lapszemlében szemelvények a lapok Romániával kapcsolatos írásából. 1999 old
- Az OTP már ma nem volt hajlandó megadni a lakáshitelek hátralékát egy összegben visszafizetőknak a 45 %-os kedvezményt annak ellenére, hogy a pénzügyminiszteri rendelet még nem jelent meg a Magyar Közlönyben. 2o33 old
- Az OTP fiókok a csütörtök esti zárásig még a régi feltételek mellett veszik át a lakáshitelek törlesztését. 2o37 old
- Az MSzP az egyik legnagyobb amerikai reklám ügynökséget bizta meg azzal, hogy tanácsadóként működjön közre a választási kampány idején. 2o2o old

Összefoglaló - 2

- Beszélgetés Meruk Józseffel, az MSzP külügyi osztályának vezetőjével a párt külkapcsolatairól. 2015 old
- Az MSzP budapesti pártértekezlete folytatta a választási program megvitatását. A szlogen: Keveset ígérni, de azt higgyék el! 2054
- Ujjáalakult a Szabadkőművesek Magyarországi Nagypáholya. 2056 old
- Uj néven és részvénytársaság formájában dolgozik tovább a volt Lenin Kohászati Művek. - Interju a vezérigazgatóval. 2056 old
- Hogyan gondoskodnak a Bábolnai Állami Gazdaságban azokról, akikről kénytelen megválni a gazdaság? 2007 old
- Felláadtak Salgótarjánban a szobabérlő- ház lakói a díjak felemlése miatt. Megtagadták a bérleti díj fizetését. 2034 old
- A veszélyes hulladékok elhelyezési problémái Baranyában. 2055 old
- Falurádió.- 2020 old

Külpolitika:

- Külföldi reakciók a Ceausescuék elleni ítélet gyors végrehajtására. (2001)
- A román fejlemények külföldi visszhangjáról. (2030-2039-2050)
- A pekingi visszhangról. (2031-2038-2049)
- A panamai krízis fejleményeiről. (2032-2052)
- Börtönlázadások Csehszlovákiában. (2041)
- Leállással fenyeget a TASSz, mert nincs elég telex papír. (2041)
- A litván-lengyel kapcsolatokról tárgyal a litván szajudisz elbőke Varsóban. (2053)

A Hírvilág tartalmából:

- Romániai helyzetkép. (2059)
- Hogyan fogadta külföld Ceausescuék elítélését és kivégzését? (2060)
- Hazahozták a Romániában pénteken lelőtt magyar gépkocsivezető holttestét. (2062)
- Ma 32 tonnányi segélyt jutattak légi uton Bukarestbe. (2062)
- Együttműködést ajánlott fel a CSEMADOK a romániai magyar demokratikus szövetségnek. (2063)
- Kohl cikke az NSZK gazdasági helyzetéről. (2064)
- Az MSzP budapesti pártértekezletéről. (2065)
- Bukaresti telefon tudósítás az esti helyzetéről. (2065)
- A magyar kereskedelmi minisztérium kiviteli enyhítéseket léptetett életbe Románia vonatkozásában. (2066)

1989 December 27 - SZERDA

KOSSUTH-adó

JÓ REGGELT!

Időjárásjelentés:

- Országszerte fehérs, ködös az idő, és hazánk leghidegebb pontján már -8 fokot mértek. Napközben is marad a borongós ködös idő.

- A román televízió röviddel tegnap éjjél előtt 50 perces video felvételt mutatott be a Ceausescu házaspár bírósági peréről, - ezt egyébként a Magyar Televízió is egyenes adásban közvetítette, tehát a film bemutatása után, újabb intézkedéseket hozott a Nemzeti Megmentés Frontjának TANácsa. Bukaresti különtudósítónk, Orosz József jelentette:

- Romániában éjjélkor elrendelték a rögtönítélő bíraskodást, ua. december 28-n 17 óráig ismét érvényes az a rendelet, hogy a polgári személyek a katonaságnak szolgálatba a náluk lévő fegyvert. A statárium, amit még Ceausescu rendelt el, továbbra is érvényben marad.

LAPSZEMLE

6.33 h

- Ma reggeli lapszemlének Sipos Zoltán készítette.

Karácsonykor általában elcsendesedik a politikai élet, ritkán történik meg az, ami az idén. Történelmi események mennek végbe, az ünnepekre való tekintet nélkül. Romániára figyelt a világ, a háromnapos ünnepen is megszakítás nélkül és bolt oka rá. Az események súlyának megfelelően a lapok bőséges háttérinformációval szolgálnak a romániai karácsony történéseiről. Adalékok tehát a romániai helyzethez.

A NÉPSZABADSÁG romániai körképében az újság román nyelvű olvasói az anyanyelvükön szólva, a hozzájuk intézett szerkesztőségi levél, mellette Bodor Pál sorai, és Fehér Gyula, Sütő Andrással készített interjúja is. Mindhárom írást témája, a nacionalista usztiás fel-

(lapszemle)

számolása Romániában, amely a Ceausescu diktatura egyik alappillére volt, és sajnos egyelőre kemény maradványai vannak.

.....Kornélia interjút közli a NÉPSZABADSÁG T. Pop budapesti román nagykövettel. A nagykövet szerint a kivégzett személyekhez hasonló zsarnokokat nem ismer történelmünk.

MAGYAR NEMZET. Hétfőn Homonkos Géza vezetésével megalakult a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége, amely kedden már kiáltványt is intézett a néphez.

Ugyancsak MAGYAR NEMZET. Deme János, a Romániában magyarul megjelenő ELŐRE munkatársa tudósít a körülményeiben még mindig nem elég ismert, temesvári tragédiáról, a hihetetlen gengszterizmusról. Idézet az egyik szemtanú elmondásából: Uram isten mit vétettem én, hétfőn délután jöttünk be a városba, Szentandrásról. A Bega parton haladtam, vállamon négy éves, a nyakamat átölelő fiammal, egyszer csak éles lövés dörren, a kisfiam meginog majd leesik a vállamról. És amikor lehajolok érte, hogy felemeljem, a mellettem álló secus kiakpja őt a kezemből és Uristen a Begába dobja.

Szenteste Teemsváron - ez a címe Tardosi János összeállításának, ugyancsak a MAGYAR NEMZET-ben. Így ír: Félkettőkor, itt félhárom, márcsak minden második szavukat értem, lefekszem. Az ablak alatt tőlem talán tíz méterre megszólal egy géppisztoly, szorítom erősen az elemlámpa nyelét és irigylem a fiatalokat, hogy ők most félelmükben összebujhatnak, suttoghatnak a paplan alatt a terveikről, amelyeket szabad emberként holnaptól megvalósítanak.

A MAGYAR HIRLAPban Gádor Iván az élelmiszer segélyakció programozásával foglalkozik. Erre óriási is a szükség, hiszen mint hallottuk, az is előfordult, hogy vérszállítmányt fűtés nélkül továbbítottak, ami azon kívül, hogy óriási pazarlás, valóban teljesen értelmetlen. A belkereskedelmi szállítási vállalat kapta a feladatot, hogy a továbbiakban jókora teherautók parkjával lebonyolítsa a segélyszállítmányok Romániába juttatását. Kérdés persze, hogy mindez persze mennyirefeladatnak.

(lapszemle)

A NÉPSZAVA ugyancsak helyszini tudósító összeállítását közli Románia fehér karácsonya címmel. A címdoldalon keretben Securitate. Mennyien is voltak, minden ötödik vagy minden harmadik román állampolgár volt besúgója a titkosrendőrségnek. A secu - így becézik és gyalázzák kádereiket, így emlegetik a leszámolás alig leplezett szándékával. Foglalkoztat a egy nemzetközi, főként arab sөpredéket is. TANuk vannak rá, hogy a nagyváradi és más árúházakra rárontó állig felfegyverzett bandita csapat arab különítmény volt. Janicsár bandákról van szó. A harcosok zöme anyját, apját nem ismeri, kiképzési ideje zömét libanoni, vagy libiai táborokban töltötte és gátlástalanul végrehajtja mindazokat a parancsokat, amelyek zöme a legkirívóbb ember-ellenesség jegyében fognat. Sorsát összekötötte a diktátoréval.

-

6.45 h

- A diktátor és felesége halott, ám az ítélet és annak gyors végrehajtása ill. az elmaradt nyilvános tárgyalás meglehetősen eltérő véleményeket váltott ki világszerte. A következő percekben négy tudósítást hallhatnak. Moszkvából, Párizsból, Bonnól és New Yorkból.

- A Ceausescu házaspár kivégzését Románia belügyében nyilvánította sajtótájékoztatóján Vagyim Perfiljev helyettes külügyi szóvivő. Az állásfoglalást tkp. megkerülő nyilatkozatot azzal toldotta meg, hogy a SzU úgy gondolja, hogy a katonai törvényszék az ítélet meghozatalakor és gyors végrehajtásakor nyilvánvalóan figyelembe vette a román nép akaratát, hangulatát ill. az összes többi fontos körülményt. A PRAVDA nem kommentálta a kivégzésről szóló hírt, ugyanakkor közvetett állásfoglalásnak tekinthető, hogy az SZKP központi lapja következetesen diktátorként és zsarnokként emlegeti Ceausescut, akivel alig néhány hónapja közölte hatalmas interjút, a szocializmus építésének romániai eredményeiről. A KOMSZOMOLSZKAJA PRAVDA hasábjain a TASZSZ tudósítója elnézést kért az olvasoktól azért, hogy kollegáival együtt annyi, enyhén szólva is csak féligazságot, azaz hazugságot írt Románbiáról. Ebben azonban nem a hírlapírók ludasak, a szovjet tájékoztatási gyakorlat szerint ugyanis a szo-

(lapszemle)

cialista országokról csak azt lehetett megírni, amit azok maguk terjesztettek sajtó magukról. A román gyakorlat pedig az volt, hogy mindenki aki külföldieknek nyilatkozott, mindig a miniszterek és a KP-ti titkárok is, cenzort kaptak maguk mellé, aki nem késlekedett a feljelentéssel, ha valaki nem azt mondta, amit a "Kárpátok géniusza" olvasni akart az országról. A Komszomol lapja az egyetlen olyan szovjet lap, amely megkommentálta a kivégzés hírért. Kérdő mondatban idézve a régi a közmondást, amely szerint a gyors ítélet elhamarkodott ítélet. A lap finoman kétségét fejezte ki aziránt, hogy a világtörténelemben úgy győzedelmeskedett volna az igazságosság, ahol a legjobban siettek kivégezni az elfogott királyokat és diktátorokat, mindez persze Románia belügye, de mégis - kétkedik a lap.

- Miért kellett ilyen gyorsan és titokzatos körülmények között kivégezni Ceausescuékét? - kérdezik a francia kommentátorok? Holott a nyilvános pert egész Románia várta. Párizsban egyre inkább uralkodóvá válik az a vélemény, hogy a kivégzés azért volt sürgős, mert egyes esetleges nyilvános per kompromittált volna olyan személyiségeket is, akik időben átálltak, sőt akiknek az áttállása volt az igazi fordulat. Nyilvánvalóan a Securitate és a hadsereg magasrangú vezetőiről van szó. A romániai eseményeknek már van konkrét hatása a francia belpolitikára is. A KP ujitói a pártvezetés és mindenekelelőtt a G. Marchais azonnali lemondását követelik. Az SZKP főtitkára, a 80-s évek közepéig rendszeresen Romániában töltötte szabadságát, és a román KP néhány héttel ezelőtti kongresszusán, a francia KP hivatalos küldöttséggel képviseltette magát.

- A nyugatnémet politikai pártok képviselői tegnap megértően nyilatkoztak a Ceausescu házaspár kivégzésével kapcsolatban. A halott diktátorról készült videofelvételeket este sugározta a televízió az NSZK-ban. A legelső kommentár pedig az ARD TV állomás külön műsorában úgy hangzott, hogy még sokáig megkérdezik majd politikai szempontból értelmes volt-e ilyen gyors döntést hozni? A per jogszerűségét nehéz minősíteni. A 60-ezer halott, a rengeteg lemészárolt gyermek tudatában azonban nincs jogunk nekünk itt ítéletet mondani az eljárásról. Az új román vezetést nyilván az be-

(kommentárok)

folycsolhatta, hogy még nincs egészen biztosan kezében az ország. Egy tehertől mindenképpen meg kellett szabadulnia. Azonban máris újabb gond szakad rá, azok elégedetlensége, akik ismét kommunistákat, a régieket és megalázottakat is látnak az új kormányban. Az első nyugatnémet kommentár a helyzet politikai tisztázását az április szabad választástól várja Romániában.

- Fél-millió dolláros gyógyszersegéllyel kezdi, de egyelőre nem tudni mivel folytatja majd az Egyesült Államok az új Románia támogatását. Addig is azonban várják magán személyek adakozását, még hozzá készpénzben, mert az illetékesek szerint a pé nz arra fogják felhasználni, amire leginkább szükség van, koordinálva más országok küldeményeivel is. A humanitárius segéllyen kívül az Egy. Államok más lépéseket is fontolgat, - mondta a Fehár Ház szóvivője. Ám hogy ezek mikl volnának, arról nem beszélt, nyilván azért sem, mert az amerikaiak előbb látni szeretnék, hogy az új román kormányzat a rend helyreállítása, hatalmának megszilárdítása után mit tesz, vagy legalább is mit szeretne tenni. Itt mindenesetre úgy látják, hogy a hatalom megszilárdítása sem könnyű, hiszen Ceausescu terrorja alatt nem létezett semmiféle ellenzéki vagy reformmozgalom, csak néhány bátor ember. Azon kívül a gyűlölt diktátor gyakorlatilag minden kommunistát diszkreditált. Ugyhogy Bush elnök nem véletlenül vitatta meg a román helyzetet Cenev védelmi miniszterrel, a nemzetbiztonsági tanácsadójjával, és Powe vezérkari főnökkel, vagyis három olyan munkatársával, aki nem elsősorban gazdasági segéllyekkel foglalkozik.

- Baráth Józsefet, Keleti Miklóst, Bernát Györgyöt és Bolgár Györgyöt hallották.

K R Ó N I K A

7.00 h

- A mikrofonnál: Németh Miklós Attila.

Időjárásjelentés: Országszerte felhős, ködös az idő. Hazánk leghidegebb pontján - 8 fokot mérnek.

- Romániában továbbra is voltak harcok, az ideiglenes vezetés felszólította a polgárokat, hogy adják le fegyvereiket, egyuttal pedig megerősítette a statáriumot. - Magyar-román: A határon, az éjszaka viszonylag nyugalom volt. ----- Most hireink:

-

Katonai rögtönítélő bíróságok ítélkeznek azok felett, akik holnap délutánig nem adják le fegyvereiket. A rendeltet azuán közölték, hogy a Ceausescu házaspár kivégzése utánis folytatódnak a terrorista akciók. A román és a magyar televízió az éjjel bemutatta a Ceausescu perről készült videó-filmet. A volt diktátor nem ismerte el felelősségét és nem válaszolt a felhozott vádakra. Bukarestben eközben megkezdődött azoknak a fiataloknak a temetése, akik a diktatura elleni harcban estek el. A román főváros repülőterére az elmúlt két nap során 15 külföldi repülőgép érkezett segélyszállítmányokkal. A TANJUG Jugoszláv hirügynökség arról számolt be, hogy TEMesvárott normalizálódik a helyzet, és megalakult a helyi Demokratikus Front, amelynek két magyar tagja is van.

- Bukaresti különtudósítónk Orosz József a következőket jelentette:

- Elmaradt az elnöki palota elé estére tervezett több-tízezres tüntetés, amely a politikai- és a katonai vezetéstől több radikalizmust és határozottabb lépéseket követelt volna. Ehelyett hirtelen megalakult a Romániai Demokratikus Ifjusági Szövetség és máris nyilatkozatot tett közzé a televízió stúdiójában. Követelik hogy a Nemzeti Megmentés Frontjában szavazati joggal kerüljenek be a képviselők. Sőt abban is sikerült megállapodni, hogy a tömegdemonstráció lekerül a napirendről. A radikális ifjuság inkább röplapokon fogja terjeszteni követeléseit. A politikai sakkjátszmában tehát a kormány pozíció előnyhöz jutott, ez persze nem feledteti hogy Ion Iliescu pusztán időt nyer, azonban a hatali vákuum felszámolása továbbra is sürgősen megválaszolendő kérdés. Mindeköz-

(krónika, 7 h)

ben este fél nyolckor pár percre erős lövéseket lehetett hallani a város központja felől. Ennek ellenére a katonai vezetés joggal állítja, hogy teljes mértékben ura a helyzetnek, olyannyira, hogy a securitáte jó pár titkos és rejtjelezett rádióadóójából már csak ennek töredéke működik az országban. Ma derült ki az is, hogy tegnap a titkos rendőrség egységei akciót készítettek elő, hogy kiszabadítsák Ceausescu és feleségét. Később, kivégzésük után pedig az ezt megerősítő filmeket akarták elrabolni. Nem sikerült.

-

- További Romániával foglalkozó hírek az első Isztambulból.

Hazaindult Romániába G. OPrea, aki miniszterelnökhelyettesként tagja volt Ceausescu utolsó kormányának. Oprea hivatalos látogatáson járt Törökországban. A román nagykövetségen közölték, hogy letartóztatás vár a politikusra, aki újságíróknak azt mondta, hogy mindenképpen hazatér, mert Románia a hazája.

A Népi Korea is elismerte a N.M.Frontját, mint Románia törvényes vezetését. Ezt a külügyminisztérium szóvivője közölte, a nyilatkozat kommentár nélkül számol be a román vezetésben bekövetkezett változásról és hangsúlyozza, hogy mindez a román nép belügye. A népi Korea hirügynökség egy másik jelentésben visszautasítja azt a japán újsághírt, hogy északkoreai katonák harcoltak a Ceausescu-hoz hű erők soraiban.

_ Viszonylag nyugodtan telt az éjszaka a magyar-román határon. Erd-falvi András, a határőrség ügyeletes parancsnokát, FODOR Mihályt alezredest kérdezte:

- Fodor: Gyakorlatilag most nyugalom volt, fegyverropogásról ill. lövésekről egyelőre tudomásunk nincsen a határközelben. Az éjszaka, az elmúlt napokhoz viszonyítva csendesebb volt, tenát különböző eseményekről jelzés nem történt, a románok továbbra is kérték, hogy az éjszaka folyamán lehetőleg az utasforgalmat saját érdekükben, az utasok érdekében csökkentsük, világosodástól folyamatosan biztosítjuk a konvojokat, juttatnak be az ország mélységébe.

-

(krónika, 7 h)

CSongrád- és Békés-megye vezetői szerint központi koordináció szükséges a Romániának szánt segélyek összegyűjtéséhez és kiszállításhoz. Ezt akkor hangsúlyozták, amikor beszámoltak BECK TAMÁS kereskedelmi miniszternek a helyzetről. Mint mondták a már-már kaotikus állapotot csak szervezettséggel lehet megszüntetni. Mindkét megyében azt kérték a lakosságtól, hogy most már inkább anyagi segítséget nyujtsanak romániának hiszen a Vöröskereszt számlájára befizetett pénzekből azt lehet vásárolni, amire leginkább szükség van Romániában.

- Románia új vezetői nyilatkoztak a szovjet televíziónak. A tudósító Barát József:

- A Ceausescu kivégzését mutató képsorok után egy Iliescuval készült interjút mutatott be tegnap esti adásában a szovjet tv információs műsora. Mind kiderült a N.M. Frontjának elnöke, kiválóan gyakorlatilag akcentus nélkül beszél oroszul. Tudja a nyelvet, persze a román miniszterelnök is, aki azonban a beszélgetés közben anyanyelvére váltott vissza. Iliescu kifejtette, hogy Romániában valódi nemzeti felkelés, népi forradalom győzött, melynek még szervezeti központja sem volt és amelynek kirobbanásához semmi köze sem volt a külföldnek. A Ceausescu által teremtett elnyomás olyan feszültséget hozott létre, amelynek előbb vagy utóbb elemi erővel kellett robbania.

- A világ másik pontján Panamában az a kérdés, hogy mi lesz a sorsa Noriega tábornoknak. Elmegy-e az országból, avagy sem. New-yorki tudósítónk Bolgár GY. jelenti.-----

A bolgár KP politikai bizottsága szerint eljött az idő, hogy párbeszédet kezdjenek az ország valamennyi társadalmi erejével. A testület tegnapi ülésén úgy határozott, hogy javasolja a KP és a Földműves Népi Szövetség vezetőinek találkozáját. Együttal indítványozzák, hogy az újonnan létrejött szervezetek és mozgalmak

(krónika, 7 h)

rendezzenek kerekasztal megbeszélést a bulgáriai átalakításról.

Budapesten felavatták Mindszenty J. egykori esztergomi érsek bíboros magyarországi hercegprimás mellszobrát.-----Ism.

- ERdélyből érkezettek mesélték és ez még mindig a segélyszállítmányokkal kapcsolatos hír, hogy nem szervezik Romániában a határon belül az ország területén a segélyszállítmányok célbaérkeztetését. Történt pl., hogy 15 kocsiból álló konvoj érkezett meg a székelyudvarhelyi kórházhoz, különböző egészségügyi felszerelésekkel, gyógyszerekkel és kiderült, hogy Székelyudvarhelyen nincs is közvetlenül szükség ezekre a szerekre, hiszen nincsenek sebesültek a kórházban, viszont Sebsziszentgyörgyről elmondtuk 5 órakor reggel, hogy ott már fádalomcsillapító sincs, a brassói sebesülteket pedig ott próbálják ellátni. Aki hallja ezt a hírt, kérem próbálja meg értesíteni a sebsziszentgyörgyi kórházat, hogy a székelyudvarhelyiektől próbálják megszerezni a szállítmányt, kérjük egyébként, hogy a szállítmányokat vivő konvojokkal közöljék a kórházak, hogy konkrétan milyen ellátásra, milyen segélyszállítmánya lenne szükségük, hogy célba tudják juttatni és oda, ahol erre szükség van - a segítséget.

Sport: Labdarugás: A szubjektív rangsorban a magyar együttes 22 lett.

-

- Végetért a karácsony ünnepe. (különböző népek ünneplési szokásairól)-----

-

IDŐJÁRÁS: Budapest borult, helyenként szélcsend, -2 -4. -----

7.25 h

- Mostanában egyre több embernek kell megválnia munkahelyétől, még egy olyan sikeres cég is mint a bábolnai állami gazdaság, rákényszerül az elbocsátásokra. Igaz, hogy ezt megpróbálja úgy tenni, hogy aránylag elégedettek lehessenek a távozók. Forgách Sándor tu-

(krónika, 7 h)

dósítása:

- Aki legalább tíz évig a bábolnai kombinátban dolgozott és jövőre nem tudnak neki munkát biztosítani, az egy évi keresetének megfelelő végkielégítést kap - határozott karácsony előtti ülésén a vállalati tanács. Ez persze nem ajándék. Számításokkal bizonyítható, hogy egy feleslegesen alkalmazott ember összességében sokkal többbe kerül a kombinátnak, mint a végkielégítés összege. A határozat mindenesetre azt igazolja, hogy még ennél a jól prosperáló cégnél is számítanak elbocsájtásra, hogy mennyie embernek mondanak fel Bábolnán azt persze még senki nem tudja, hiszen ez függ termékeik piaci keresletétől, ezzel együtt a gyártott alapanyagok végtermékek mennyiségétől, és a jövőre kimunkálandó intézkedésektől. Mindenesre a kombinátnak telik a végkielégítésre, anyagi helyzete stabil, adózás utáni nyeresége meghaladja a fél milliárd forintot, és az sem mellékes, hogy a magyar Hitel Bank részvényeiből több mint egy mrd. forint a kombinát tulajdona, aminek hozama tiszta nyereségként könyvelhető el.

-

7.30 h

- Ha én király lennék, megáljt parancsnolnék a titkos rendőröknek és kenyeret osztanék az embereknek. Nyolc éves kisfiam mondta ezt egy héttel ezelőtt, amikor konkrét hírekben számunkra is érzékelhetővé váltak a temesvári vérengzés történései. Megértettem őt, hiszen olvasmány élményei, meséskönyvei csak jó királyról szólnak. Vagy ha van a szereplők között gonosz is, afölött biztosan győzedelmeskedik a jó, ha előbb nem hát a történet végére. Az, hogy mi a securitáte, nem igazán tudtam megértetni vele, de hogy is tudtam volna, amikor a Romániában élő barátaim sem tudták értelmükkel felfogni. A securitate számukra is inkább egy láthatatlan gonosz szellem rettegésben tartó ereje volt, amelyről nem lehtett tudni, hogy miféle cselekedetekben és kinek az arca mögé bújva ad hírt magáról. Fontos dolgokról csak a küküllő patak rohanásának hangfüggőnye mögött, vagy a nagybányai virágos réten sétálva, esetleg a Brassó melletti lejtőn sielés közben megállva lehetett beszélni.

(krónika, 7 h)

Félni kellett és félni kellett mindenkitől. A securitáte azonosult a rettegéssel, a gonosszal, a sötéttséggel. Európa lebontotta falait, drótkerítéseit, amikor Romániában a sötéttség diktátuma szöges dróttal kötötte meg az embert, és még a halálohoz sem adta meg neki megjáró jogait, ha már az életében elvette tőle. Európa már a szabadság végérvényes karácsonyi ünnepére készült, a Brandenburgi kapu megnyitására, amikor Romániában a saját maga faragta, és mindenre alkalmazott kaptafája szerint a diktátor neylon zsákokat rendelt, segítségül a tüntetők meggyőzéséhez. Ömlött a vér, és folyik még most is, könnyel, jajkiáltással, halvány örömmel és reménnyel keveredve. Győzedelmeskedett volna a fény a sötéttség felett? - elhihetik-e azok, akik számára négy évtizedik húzódott az advent, hogy eljött a Megváltás, bizakodást sugalló időszaka? Betlehemben a születés templomának bejárati ajtaja alig derékmagasságú, azt mondják azért, építették ilyen alacsonyra, hogy ne tudjanak a hitetlenek lovascsapatokkal az áhitaton résztvő hívókra támadni. Lehet, hogy így volt, de az is igaz, hogy a bejárati ajtó hívóból, közömbösből egyaránt kikényszeríti a fő hajtást. Ilyen ajtó Románia elmúlt egy hete. Romániában vérben és mocsokban, de világra jött a Kisdéd. A születését megakadályozni akaró huszadik századi Herodesek, gyermekeket mészároltak, hogyha már jelen hatalmuk megbukik, ne legyen, aki a jobb és értelmesebb jövőt megélhesse. A szomszédban virrasztó pásztorok, rongyaikba burkolták a Kisdedet, és jászolba fektetve védték meg. Herodes katonái tizezreket mészároltak le, de a Kisdéd él, és reméljük életben is marad. Életben kell maradnia, hiszen tizezrével indultak el segítségére a Három-királyok. A fény, a szabadság csillaga vezérli őket, amikor ajándékaikat viszik. Nyolc éves kisfiam is királlyá, ajándékozó királlyá válhatott. Szaloncukrot, papírangyalkát és játékrepülőt küldött. Más gyerek lemondott a legnagyobb tábla csokoládéjáról. A nyugdíjas néni az olcsóbban télire vett zsákrumplijáról. CSodálatos érzés embernek lenni, csodálatos. CSak most a születés ünneplése közben, kedves pásztorok és Három-királyok, arról sem feledkezzünk meg, ha Nagypéntek közeleg Pilátus kérdésére egyszer végre nem Barabást, hanem kiáltunk Názáretit, - közösen!

- Németh Milós Atillát hallották.

(Krónika, 7 h)

7.35 h

- Műsorunkban már hallhattak arról, hogyan telt a karácsony Borsodban és Nógráddban, most baranyai és Győr-sopron megyei helyzetkép Belénessy Csabától és Forgách Sándortól.

- Különös karácsony volt, a pécsi üzleteket bújva az ünnepo előtti napokban, sokkal több feldult emberrel találkoztam, mint az előző években. Magukkal cipelték a mult terheit és talán a jövő bizonytlanságait is. Könnyebben összeszólalkoztak az eladók meg a vásárlók, és ha megkérdeztem volna miért, talán nem is tudták volna megmondani. Még a Széchenyi téri mindenki karácsonyfája sem tetszett igazán. Görbe, nem szép - hallottam sokaktól. Meg talán túl zöld is, tette hozzá fantasztikus lelkű barátom. Zaklatott időszak vezetett el a szeretet ünnepig, akik megfogadták erre a rövid időszakra kikapcsolják életükből a váltózó villágot, azokat is a vevőkészülékek elé szögezték a temesvári, bukaresti hírek. Pécs messze van a keleti határtól, mégis sűrűn csengtek a telefonok. Apa kereste fiát, hol van, merre jár. visszaért-e a konvojjal a romániai tűzvonalból. Felöltt gyermek üzent szüleinek, él, jól van, megjárta az utat, siet haza a gyertyagyújtásra. Aztán az angyal szárnyak suhogása végre megbékítette a várost. A sok-sok feszültség feloldódott a túláradó érzelmekben, az emberek rég nem szeretették annyira egymást, mint Szenteste, a karácsonyfa tövében.

- A románábról érkező tragikus hírek hallatán a gyóriek azonnal élelmiszert, ruhaneműt, gyógyszerert ajánlottak. A MDF pénteken délután gyűjti az adományokat. Az ünnepek alatt is este 10 óráig nyitva volt az iroda., A vöröskereszt irodájának ajtaja viszont zárva volt, egy papir adta tudtul az embereknek, hogy a gyűjtést az MDF szervezi. Péntek óta 15 teherautó rakományt juttattak ki Romániába a gyóriek, a szállítmányok nagy része magánemberek adakozásából állt. 24-n a gyóri Gábrriel és a City taxi kocsjai keltek útra, köztük a megyei kórház rakományával, a kórház röntgenfilmet fecskendőt, gumikesztyűt küldött az aradi kórháznak. Egy pékmester három mázsa lisztet, cukrot, kenyeret adott. A gyűjtés folytatódik.

(krónika, 7 h)

7.43 h

- Röviddel ezelőtt kereste fel szerkesztőségünket három fiatalember, akik most érkeztek vissza Erdélyből, Székelyudvarhelyről egészen pontosan. Tőlük szerzett információkat kért Rétfalvi András első-sorban a magyar segélyszállítványokkal kapcsolatban.

- Hírforrásaink megbízhatóak, hiszen Berényi László és két társa tucatnyi konvojt vezetett az elmúlt napokban Székely-földre. Tapasztalatuk szerint a legnagyobb probléma az, hogy nem megfelelő szállítványok kerülnek a megfelelő helyre. Így pl. Székelyudvarhelyen tucatnyi vérplazmával, injekciós tüvel és egyéb egészségügyi felszereléssel sbesült azonban nem volt ebben a helységben. Ezért most minden konvojkísérőhöz és minden romániai kórházhoz szólunk, amikor arr akérjük őket, hogy komplett, összeállított listákat küldjenek vissza a konvojvezetőkkel Magyarországra, a Vöröskresztnak, hogy megtudjuk melyik kórháznak, mire van igazán szüksége. Itt ismét csak a Vöröskreszt segítségére tudunk támaszkodni, cimük.----- Mit mondanak a beszámolók, hogyan fogadják a segélyszállítványokat Romániában?

- Igazából a magyar híreknek nincs propagandája, úgy tűnik, hogy nem hisznek az önzetlen magyar segítségben, ezt egyébként az egyik lap szerkesztője cikkében alátámasztotta, a magyar hírek bojkottjáról beszél. A hitetlenség más téren élő Romániában, nem hiszik el, hogy Ceausescu és felesége Elena halott. Szeretnék látni, ahogy mi is a video-kazettát végig. Az ellátás egyébként Székelyföldön úgy tűnik, hogy javul, benzinből mindig van elegendő mennyiség, hogyha életről van szó, tehát ezeknek a konvojoknak mindig van benzin.

- Említettél már egy lapot, fiatalemberek több ilyen ujságot hoztak Erdélyből, ezek most itt vannak László József előtt, kérem ismer-tessél néhány írást ezekből. Az egyik a HARGITA NÉPE.

- A HARGITA NÉPE, mégpedig a tegnapi szám, és ez egyebek között arról ír, hogy Bukarestben készül aromániai MAGYAR SZÓ, Marosvá-sárhelyen a NÉPUJSÁG, ugyancsak Bukarestben az IFJUMUNKÁS Nagy-váradon megőrizte nevét az ujonnan megjelent FÁKLYA, aztán Sebszi-szentgyörgyön megjelent a HÁROMSZÉK, ill. megjelent a SZABADSÁG is, ami a kolozsvári IGAZSÁG helyett új lap, tehát egy sor új lap első

(krónika, 7 h)

három négy száma.

- A HARGITA NÉPE, ugye Székelyudvarhelyen jelenik meg?
- Igen, egyebek között beszámol arról, hogy elkezdtek szervezni a Demokrata Magyar IfjakSzövetségét, beszámol arról, hogy megalakult a Szabad Románia GYermekai Szervezetének megyei tanácsa, ez a Solyón és Uttörő szervezet helyébe lépő, aztán beszámol arról, hogy Gyergyószentmiklóson nyugalom volt, általában ezen vidéken nyugodalmasabbak voltak az események.
- És az ujsághirekből ezek szerint az derül ki, hogy elkezdtek az önkormányzatok szervezését és az élet normalizálását?
- Pontosan ugyanakkor a SZABADSÁG-ban, amely szintén független székelyudvarhelyi lap, az derül ki, hogy némi zűrzavar is van, hiszen az első oldalon közölnek egy felhívást, hogy holnaptól dolgozzunk, mondják ki ezt december 23-n, az első számban és alatta közvetlenül szerepel, hogy általános munkaszünet van 24-n, 25-n és 26-n, ugyanígy a HARGITA NÉPE címoldalon szalagcímben azt közli, hogy Testvérek ma munkanap van, mondja ezt 26-n, tehát azt mutatja, hogy az állapotok egy kissé cseppfolyósak.
- Ám az, hogy ezek a z ujságok megjelennek, híreket közölnek és mögéjük munkatársak szerveződtek, ez talán valamiféle jót is jelent arr vonatkozóan, hogy remélhetőleg a közeli napokban normalizálódik a helyzet valamennyire. Ha nem is teljesen Romániában, de bizonyos helyeken, bizonyos városokban.
- Igen.

-

7.50 h

- A Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége új nemzetiségi törvény kidolgozását kezdeményezik. Szükségesnek tartja a nemzetiségi képviselőlet biztosítását a törvényhozásban, az anyanyelvi oktatás kiépítése az óvodától az egyetemig, a magyar nyelvű napilapok rádió és televízió adás beindítását. Ez egy tegnapi hír részlete, viszont összecseng a magyar Népi Szövetség marosvásárhelyi kongresszusán 1945 májusában elhangzottakkal. Kurkó Gyárfás szavait Ferenci CSongor tolmácsolja:

(krónika, 7 h)

- A romániai magyar nép szövetség amilyen becsületes állampolgári kötelességtuadással kapcsolódik be az ország demokratikus újjáépítésébe, ugyanolyan határozottan jelenti ki, hogy a demokrácia felépítésének nélkülözhetetlen alapköve a román nép fiaival való egyenlő jogaink gyakorlati megvalósítása. Tudatában vagyunk annak, hogy az erdélyi nemzetiségi kérdés megoldása nem határkérdés, hanem a demokrácia megrősödésének a nemzeti jogegyenlőségnek tényleges megvalósításának a határok feloldásának kérdése. Amilyen őszintén valljuk a román haladó demokráciával való együttműködésünk szükségességét, olyan nyíltan és őszintén kívánjuk a Magyarországgal való szoros gazdasági, közművelődési és politikai együttműködést, az utlevél kényszer megszüntetését és a vámhatárok eltörlését. A romániai magyar demokrácia folytatja a harcot a nemzeti jogegyenlőség megvalósítása, a közös béke és szabadság biztosítása, a gazdasági építés elősegítése és a béke szerető államokkal való szövetségi jóviszony megerősítése érdekében.

- Kurkó Gyárfás 80 éve született. Brassói munkásszervezetben érett politikussá majd íróvá, 1945 után a magyar népi szövetség elnöke volt, hamis vádakkal ítélt hosszú börtönbüntetésre. 1983-ban halt meg.

Lapszemle ismétlése-----

- A Jó Reggelt műsor szerkesztője László József, a műsorvezető Német Miklós Attila volt.

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

H Í R E K

8.00 h

Románia ideiglenes kormánya holnap délutánig adott időt a Ceausescu-hoz hű erőknek, hogy megdják magukat. Ellenkező esetben rögtönítélő bíróság elé állítják őket. TEMesvárrott kezd helyreállni a rend, - közölte a tegnap megalakult Demokratikus Front vezetője. Becslések szerint a városban 4-5 ezer embert vesztette életét. A román fővárosból Orosz József küldött tudósítást: -----Ism.

A szovjet televízióknak nyilatkozott oroszul a román Nemzeti Megmentési TANács elnöke. Barát J. jelenti Moszkvából. -----Ism.

Hazaindult Romániába G. Oprea, aki miniszterelnökhelyettesként tagja volt a Ceausescu utolsó kormányának. -----Ism.

A csehszlovák külügyminiszter szerint felül kellene vizsgálni a szovjet csapatok jelenlétéről szóló szerződést. J. Dienstbier a párizsi LE MONDE-nak nyilatkozott és azzal indokolta véleményét, hogy a VSz tagállamai is elítélték az 1968-s csehszlovákia bevonulást.

A bolgár KP politikai bizottsága szerint eljött az idő, hogy párbeszédet kezdjenek az ország valamennyi társadalmi erejével. ----Ism.

Kuba a Biztonsági Tanács összehívását kérte, amiért amerikai katonák két napja blokád alatt tartják az ország panamai nagykövetségét. Noriega tábornok sorsáról még nincs döntés. Erről számol be new-yorki tudósítónk Bolgár György. -----

Időjárás: Folytatódik a borongós, párás, néhol tartósan ködös idő. A hőmérséklet délután nulla, este -1 és - 6 fokig hül le. Budapesten erősen felhős, párás, a város egyes részein tartósan ködös idő várható, számottevő eső nélkül. A hőmérséklet délután nulla, este -3 fok körül valószínű.

PETŐFI-adó

H Í R E K

9.00 h

-----érthetetlen-----

Amerikai források szerint várhatóan kompromisszum születik Noriega tábornok ügyében az Egy.Államok és Vatikán között. A volt panamai vezetőt, aki a középamerikai ország vatikáni képviselőjén tartózkodik a CBS Tv társaság híre alapján azért engednék egy harmadik országba, mert Washingtonnak nem érdeke, hogy esetleges perben Noriega beszámoljon azokról az évekről, amikor az amerikai titkos szolgálatnak dolgozott.

Az izraeli miniszterelnökhelyettes moszkvai útját határozatlan időre elhalasztották. Simon Peres szóvivője azt közölte, hogy a gazdasági kérdések megvitatását nem sikerült megfelelően előkészíteni. Megfigyelők ezzel szemben úgy vélekednek, hogy a megbeszélést azért kell elhalasztani, mert a szovjet vezetőkkel folytatott időpont egyeztetés járt kudarccal.

A MSZP az egyik legnagyobb amerikai reklámügynökséget bízta meg választási kampányának szervezésével. Ezt az amerikai fél..... egy polgárilapban.

Időjárás-----

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

9.50 h

- MERUK Józseffel a MSZP külügyi osztályának vezetőjével beszélget Kulcsár István.

- Milyenek ma a MSZP kapcsolatai saját párt külkapcsolatai-miben különböznek a korábbiaktól?

- MERUK: Mindenek előtt azzal kezdeném, hogy sokkal szerényebbek a lehetőségeinknél a korábbiaknál és akkor még igencsak tapintatosan és finoman fogalmaztam.

- Anyagi lehetőség is?

- MERUK: Az anyagi lehetőségeink....lehetőségeink is korlátozottak,

(külpolitikai figyelő)

a korábbi több mint 30 fős külügyi osztályon jelenleg négyen dolgozunk ez azt jelenti, hogy rendkívül intenzív munkával próbálunk megfelelni azoknak a feladatoknak, amelyek ránk hárulnak.

- Vajon van-e annyi külkapcsolatuk, ami azelőtt volt, van-e szükség annyi emberre a kapcsolatok száma miatt, mondjuk ki az aki ma testvérpárt?

- MERUK: Azt hiszem, hogy ez a kategória, mint olyan.....(érthetetlen).....hiszen nem az a lényeg, hogy barátinak hívjunk egy pártot, hanem az lényeg, hogy.....az európai, a közép-kelet-európai pártok esetében hallatlan érdekes jelenség állott álló, valamennyi szomszédos országban,kicsit távolabb lévő országokban, gondolok itt Lengyelországra, vagy az NDK-ra ill. Bulgáriára, a saját gondjaikkal vannak elfoglalva a pártok, mi pedig rövidesen választások előtt állunk, tehát nekünk a fő feladat természetesen a választásra való erőösszpontosítás. Ez persze nem jelenti azt, hogy ha összezsugorodtak is, ne léteznének a pártközi kapcsolatok.

- Hadd kérdezzem a nyugati kapcsolatokról? Ismertes pl. hogy a nyugatnémet szoc.dem.párt, amely kiváló kapcsolatokat ápolt régebben.....ill. az NDK-val, a NSZEP-l, most, hogy az NDK-ban megalakult a szoc.dem.párt..... a korábbi partnerét, és a a szoc.demokratákra helyezi a hangsúlyt. Nem történhet-e meg ezesetében is?

- MERUK: Azt hiszem, hogy szabadon válaszolhatok, megerősítették német partnereink, hogy a szocialista pártot a jövőben fontos tényezőnek tekintik, a magyar társadalmi életben, és ennek megfelelően építjük tovább kapcsolatainak. Szeretnék egy ykorábbi megjegyzésére válaszolni, vagy legalábbis reflektálni, kapcsolataink nem hogy csökkentek volna, vagy szűkültek volna a külvilággal, hanem éppen ellenkezőleg, a magyarországi társadalmi folyamatok iránti érdeklődés révén,. jelentősen kitágultak, úgyhogy az érdeklődés igen nagy irántunk.

- Jó akkor bővítsük egy kicsit a beszélgetés körét általában a külpolitikára, a magyar külpolitikára, mit a MSzP a következő időszakban a magyar külpolitika fő prioritásainak?

- MERUK: Azt hiszem a legfontosabb, hogy Magyarország ténylegesen, valójában és mélységeiben is bekapcsolódjék az európai folyamatokba, mindenekelőtt a kelet-nyugati párbeszédben hallassa hangját, és természetesen a nemzetközi leszerelési folyamatban is jelen legyen

(külpolitikai figyelő)

- És mi a helyzet a két szuperhatalomhoz fűződő kapcsolatokat illetően?

- MERUK: Mindkét országgal, mint korábban is kiegyensúlyozott kapcsolatokra törekszünk, az SZKP-val továbbra is elmélyült, konzultációs párbeszédet folytatunk, és azt hiszem, hogy a másik szuperhatalom irányában ha nem is pártközi kapcsolatokról, de mindenképpen a politikusok közötti kapcsolatokról nyugodtan beszélhetünk. Ez a jövőben is így lesz.

- Nagyon gyors eróziós folyamatok mennek ma végbe Kelet-Európában, a KGST-ben és nem utolsósorban a VSz-ben. Hogyan látja ezeknek a szervezeteknek a jövőjét és a Magyarország részvételét ezekben a szervezetekben?

- MERUK: Ebben akérdésben egyet kell értenem Bush elnök úrral, aki azt mondta, vagy azt érzékeltette inkább, hogy nem arra számítanak, hogy a SzU összeomlik és ennek következtében egy sajátos újabb dominó elmélet alapján, összeomlik a KGST és a VSz szervezete is, ez beláthatatlan következményekkel járna. Vagyis ami a stratégiánk arra épül, hogy a SzU túllép ezen a jelenlegi válság-szakaszon mégpedig olyan formában, amely kiegyensúlyozott, vagy legalábbis súlyos megzárkóztatások nélküli jövőt biztosít ennek az országnak, mintpedig az egész európai közösségnek.

- úgy érzi tehát, hogy mondjuk a VSz hirtelen felrobbanása destabilizálhatná Európát?

- MERUK: Egyértelműen így van, hiszen ha teoretikusan elképzeljük, hogy máról holnapra megszűnik a VSz, vajon ebben az esetben mi történne a túloldaltól, én ezzel nem azt akarom mondani, hogy a NATO azonnal megtámadná ezeket az országokat, amelyek bizonyos védtelen helyzetbe kerülnének, de mindenképpen egy nagyon kiszámíthatatlan helyzet állna elő.

- VAjon Németország egyesülése újraegyesülése, nem destabilizálná-e Európát?

- MERUK: Németország újraegyesítése vagy újra egyesülése alatt elég sokan, elég sokfélét értenek napjainkban. A laza gazdasági-, ill. esetleg társadalmi egybefonódástól, a belső piac egyesítésétől egészen a határok egyesítéséig, tehát a közbülső határ eltüntetéséig mindent, hát ez az interpretációs tarkaság azt hiszem, hogy teljesen érthető, hiszen egy új helyzettel találkozunk és az emberek,

(külpolitikai figyelő)

- mint ahogy mi sem, nem találják meg azonnal a kellő magyarázatot, főleg azok az emberek nem találják meg a magyarázatot, akik egyrészt nem rendelkeznek megfelelő történelmi ismerettel vagy - és ezek nincsenek kevesen, bizonyos egyéb szándékokat próbálnak érvényesíteni az interpretációban. A lényeg az is, azt hiszem, hogy nem kell túlkomplikálnunk ezt, Németország egyesítése vagy újbóli egyesülése nem a holnap napirendi pontja, és a MSzP igen közelálló véleményt képvisel ahhoz az állásponthoz, amelyet Willy Brandt is hangsúlyoz.
- W.Brandt igen, de ha megnézzük a németeken kívüli más európai nemzeteket, franciákat, angolokat, lengyeleket, vagy megnézzük az Egy-Államokat, más kérdés az, hogy megtudják-e, vagy meg akarják-e akadályozni Németország egyesítését, de nagyon nyíltan tartanak ettől pontosan azért, mert azt hiszik, hogy ez destabilizálhatja Európát.
 - MERUK: Valami azt súgja nekem, hogy nem figyeltünk elég oda erre a négyhatalmi nagyköveti találkozóra, nem véletlen találkozott ez a négy diplomata,
 - Berlinben.
 - Berlinben és mondjuk ki azt, amit nem szívesen használunk a mai hétköznapi szótárunkban, a négy megszálló hatalom képviselője találkozott és ezzel gyakorlatilag mindent elmondtam, hiszen a négy győztes hatalom képviselője az felelőséggel tartozik Németország sorsának jövőbeni alakulásáért, és ezt a felelősséget érvényesíteni fogják azt hiszem, minden esetben.
 - Végül milyen politikát tart és tartana szükségesnek a MSzP a következő időszakban, mondjuk két, három, négy, öt, tíz esztendőben a szomszédaink irányában?
 - MERUK: Mindenképpen a párbeszédet, a szomszédaink iránti közeledés eszméjét képviseljük. Egy nagyon érdekes parányi mozzanattal szeretném érzékeltetni, hogy mennyire belülről jövő óhaj ez számunkra. A bpi szervezet értekezletén, ahol tisztújítás is történt, az egyik hozzászóló, egyébként a közép-kelet-európai térség kiváló szakértője, elmondta, hogy a minap Esztergomban járva felötlött benne és családjában az a gondolat, hogy vajon miért nem építjük újjá azt a hidat, amelynek a pillérei állnak,
 - a Párkány esztergomi híd
 - pontosan erről van szó, ez egy meghatóan egyszerű és nagyon emberi elgondolás, úgy érzem, hogy az ilyen gondolatokat a szocialis-

(külpolitikai figyelő)

ta pártnak fel kell karolnia, és nem elvont nagy politikával, hanem éppen a hétköznapi kisi kérdésekben kell konkrét állást foglalnia, ezek közé a kérdések közé sorolnám a bpi, ill. bécsi közös világkiállítás eszméjét is. Ez nem lehet pártpolitikai vetélkedés tárgya, hiszen egy ilyen hallatlan jelentőségű rendezvény az egész magyar nemzet érdekét szolgálja.

- MERUK Józseffel beszélgetett Kulcsár István.

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

H Í R E K

10.00 h

Romániában katonai rögtönítélő bíróságok elé állítják azokat a terroristákat, akik holnap délután 5 óráig nem adják le fegyvereiket. A Nem.Megm. Front Tanácsa azzal indokolta a rendelekezést, hogy az országban a Ceausescu házaspár kivégzése után is folytatódtak a Securitate emberinek elszigetelt támadásai. Buakrestben az éjszaka viszonylag nyugodt volt a helyzet, de hajnalban ismét tüzet nyitottak a TELEvizióra az állambiztonsági fegyveresek egy csoportja. A támadást a hadsereg visszaverte. TEMesvárrott a helyzet kiegyensúlyozott és néhány napon belül teljesen visszatér a rendes kerékvágásra. Ezt a temesvári Dem.Front vezetője közölte sajtótájékoztatóján. A helyi szervezet tagja egy szerb, két magyar és két német nemzetiségű is.

A bolgár KP politikai bizottsága párbeszédet javasol az ország valamennyi társdalmi politikai erejének.-----Ism. A politikai reformok támogatására az alternatív szakszervezetek már kétórás figyelmeztető sztrájkot, holnapra pedig általános munkabeszüntetést javasol. Követelik, hogy mondjanak le a kommunista párt vezetői és aképviselőik. A bolgár Glasznosztj Klub úgy véli, hogy a politikai sztrájkhoz csak a végső esetben, a nemzeti kerekasztal kudarca esetén kellene folyamodni.

A csehszlovák külügyminiszter új szerződés kidolgozását tartja

(hírek, 10 h)

szükségesnek a szovjet csapatok állomásoztatásáról az országban. J.Dienstbier szerint érvénytelennek kell tekinteni a szovjet csapatok ideiglenes ott tartózkodásáról szóló megállapodást, miután a VSz tagállamai elítélték csapataik 1968-s bevonulását CS-ba. A prágai diplomácia irányítója kijelentette, hogy CS a két katonai tömb felszámolását tekinti alapvető céljának. A német újraegyesítésnek pedig Európa újraegyesítésével párhuzamosan kell végbemennie, - hangoztatta a politikus a LE MONDE c. francia lapnak adott interjújában.

Simon Peres izraeli miniszterelnökhelyettes határozatlani időre elhalasztotta január elejére tervezett moszkvai útját.-----Ism.

A MSZP egyik legnagyobb amerikai reklámügynökséget bízta meg azzal, hogy tanácsadóként működjön közre a választási kampány idején. A Hill és Nolton cég elvállalta a megbízást, bár hangsúlyozta, hogy nem ért egyet az MSZP elveivel, viszont ez a magyar párt kérte fel először. A hírt egy polgári liberális lap jelentette az Egy.Államokban. A THE NEW REPUBLIC cikke felhívja a figyelmet arra, hogy az amerikai cégek nagy érdeklődést mutatnak a kelet-európai tanácsadásért, és az érdeklődők között konzervatív erők is megjelentek. Ezeket eltanácsolta a bpi amerikai nagykövetség, és nem kívánt velük együttműködni sem a szabaddemokraták szövetsége, sem a FIDES írja az amerikai lap.

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

FALURÁDIÓ

5.40 h

- A mikrofonnál Pfiefer Julia

- Még három napig jelentkezhettek azok, akik úgy gondolják, hogy jövőre saját tanyájukon, vagy portájukon vendégeket tudnának fogadni. - A szerződést az idénk ötötték, az olajat jövő szeptemberben sajntolják, - Kié legyen a föld, ki művelje, és milyen formában?- ez a Kaukázusban is kérdés. Köszöntöm hall-

(FR)

gatóinkat. December 31-n lejár a jelentkezési határidő. Aki tehát úgy gondolja, szeretne jövőre vendégeket fogadni, és bekerülni a katalógusba, az iron levelet a Magyar Falusi Vendégfogadók Szövetségének, cím: Bp. 6. Postafiók:1360. Egyuttal erre a címre pályázatot is lehet küldeni, de azt már január 15-n és jelígésen. REklámüzletekkel és embléma ötletekkel lehet jelentkezni. Az egyik témája az lenne, hogyan lehet népszerűsíteni a falusi nyaralást. A másik témája, ki kell találni egy olyan emblémát, ami megteremti a vendéglátás imágóját. CSÁKI Csabával, a Magyar Falusi Vendégfogadók Szövetségének elnökével most azért beszélgettem, mert tíz ágyig vagy háromszáz ezer bruttó bevételig nem fizetnek adót, teát akormány zöld utat adott ennek a nyaralási formának.

- CSÁKI: Ha csak azt a színvonalet el tudjuk érni, és ezt irtuk a miniszterelnök úrnak is, amit 1935 és 40-ben a falusi turizmus már Magyarországon elért, hogy ne folyton külföldi példákra kelljen hivatkozni, az egy nagy dolog, és elolvastuk ennek az 1935-s katalógusnak a bevezetőjét, ahol a pénzügyminiszter, a belügyminiszter dicséri, hogy milyen pozitív a hozzáállásuk, semmivel nem voltak rendezettebbek és tisztábbak, negyven évvel ezelőtt az osztrák és a nyugatnémet porták, mint a magángazdálkodás idején a magyar falu portái voltak. És el kellgondolkodni az ágazatnak is azon, hogy 2000-ig a Közös Piac 23 országa 20 millió hektár termőterületet kivon a termelésből, megnehezülnek az értékesítési lehetőségek, a 35-s bevezető is azt mondja, hogy azért kellett 1935-ben a falusi turizmussal foglalkozni, mert nehezzé vált az export, és növekedett a szegénység, hát a 38-s világválsági előtti években vagyunk, gondoljunk csak vissza, hát a magyar falu állapota a megélhetési problémák a nagyszámú munkás, aki faluról jár be és bezárják az urán bányát, ez nem a pécsieket érinti csak, hanem nagyobb arányban a környék falvaiból bejáró munkásokat, nagy a kényszerűség abban, hogy ezt bekapcsoljuk a jövedelemszerzésbe, és ezért kértük azt hogy a kormány reformprogramjába valamennyi tárca fogalmazz ameg azokat amivel hozzá tud járulni, pl. a művelődési minisztérium, hogy az ált. iskolai képzőkben helyreállítsa ujra a háztartástan tanítását, mert nem szabad elfelejteni, hogy más az a vendégszeretet, amikor búcsokon, vagy egy születésnapon odajön a család, de abban a pillanatban, mikor rendszeres üdüléssé válik, ez már szakma. És a szomszédos Ausztriában 30 olyan iskola van,

(FR)

ahol az a háziasszony, aki ebben már részt vett, ő fogja örökölni a házat, vagy a völegénye falun él, részt vesznek a falusi turizmusban, 10 hónapon keresztül tanulják ezt a szakmát, az adótechnikától a biztosításig, a vendégbarát magatartásig, a házi kenyér sütéséig, egyszerű gépek vannak már. Nekünk még sok helyen megvannak a kemencéink is, és fel kell eleveníteni mindazokat a kulturális hagyományokat, népszokásokat, népviseletet, háziipart, bizonyára majd a hentesek is kedvet kapnak. Több ilyen levelet kaptam, hogy.....kocsmáját, fogadóját vendégszobával most már bekapcsolná ebbe, de mivel itt modernizálni is kell, ezért meg szeretném mondani, hogy semmi különleges előnyt nem kap a falusi ember ezzel az új adókedvezményrel, ugyanis ez a 200 levél, amit én kaptam, ezzel óriási dolgot lehetne csinálni, ők még nem csinálják, ők várják azt, hogy megéljenek, és azt gondoljuk, hogy kettős értelemben.....alakulhat ki, ezért rémesen örülök, hogy néhány tsz, tagszövetkezet, takerék szövetkezet, áfész már jelentkezett, hogy ő nem szociális segélyt adna a tagjainak, mert sokkal emberibb, hogyha ehhez ad neki támogatást, hogy modernizálni tudja a kézmosót, és segít neki vendéget fogadni. És mi most a katalógussal nem akarunk kísérkedni, nagyon reméljük, hogy jövőre, az utazási kiállítás, a máricusi tavaszi fesztivál idején már megjelenik és maguk a falusi vendégfogadók fogják fogadni a városi vendégeket.

- Az a beszélgetés, amelyet AGRIMPEX elnök-vezérigazgatójával VERMES Andrással folytattam, nem csak azt bizonyította, hogy a saláta olyan jó üzlet, hanem azt is, hogy azért mégiscsak felgyorsultak a gazdaságban az események.

- Magyarországon kukorica csira olajat kb. 2-3 évvel ezelőtt hozott forgalomba amonori állami gazdaság. Amint hallottam a monori állami gazdaságnak versenytársa is lesz.

- VERMES: Régi álmonk, hogy kukoricafeldolgozó üzemet létesítünk Szabadegyházán.----- (Ehhez csatlakozott egy holland cég, aki 53 %-s részesedést kért és kapott a vállalatban.)

(FR)

- A föld tulajdona és művelése úgy tűnik Európa keleti felén mindenhol kérdés. Egy kaukázusi kísérletről számol be CSák Elemér.

- Szapár Amadov ma már mosolyog azon, hogy öt éve elvették tőle a párttagsági könyvet, és hat hónapon át 17 bizottság vizsgálta, milyen visszaélések lehetnek a kísérleti gazdálkodás mögött. Szapár kicsitmegfáradtan ugyan, de ma már mosolyog. Mivel hogy most azért adják egymásnak a kilincset a küldöttségek, mert tanulmányozni szeretnék a módszerét. A Kaukázus tövében nem messze a fővárostól, a tanácsteremben beszélgetünk az elnökkel. Hogyan szánta el magát az új gazdálkodási formára, kérdezem az elnököt, a keresztnevével Szapárnak szólítva, ahogy az szokás.

- Mit tehettem volna mást, a gazdaságot ráfizetésesen 16 millió rubel adóssággal vettem át - mondja az elnök, vagy folytatom a régi módon, amit addig csináltak, és amiben nem hittek az emberek, vagy kitalálok valamit, amit a tagok magukénak éreznek. A kolhoz tagok egy napos felvilágosító elkészítő munka után vállalták, hogy a Szapár után mennek, végsősoron azt kapták, amit mindig is szerettek volna, mondja az elnök, bérbe vehették a földet. Saját gondozásba kapták meg az állatokat. Tehát gazdként dolgozhatnak és gazdként is részesülnek a haszonból. A kolhoz tíz vagy vagy kevesebb esztendőre kötött szerződést a saját tagjaival, általában családoknak adják ki gondozásba a felszántott és bevetett területeket. És negyedévenként elszámolnak. A betakarítás a bérlők dolga, az értékesítés azonban már a gazdaságra tartozik. És a bérlő akkor sem jár rosszul, ha netán a piaci helyzet közben megváltozott. Amióta ezt a rendszer bevezették, nincs szükség idénymunkásokra, egyetemistákra. A sokgyermekes családok maguk is boldogulnak a mezőn, ill. a gyümölcsösökben. Ami az állattenyésztést illeti, főleg szarvasmarha és birka jövet szóba, mivel a mohamedánok sertést nem fogysztanak. Szapár elképzelése szerint a családok fokozatosan szakosodtak, egyesek csak a borjakkal törődnek, mások a növényeket gondozzák és így tovább. És miután negyedévenként értékelnek, jó lemérhető mindenkinek a teljesítménye. Finomítani még lehetne, mondja az elnök, de az eredmények magukért beszélnek. A termelés megháromszorozódott, a tagok jövedelme pedig duplájára nőtt.

PETŐFI-adó

H Í R E K

11.00 h

A bukaresti Rádió jelentette, hogy HORN Gyula külügyminiszter szoros kapcsolatot tart az új román vezetéssel és kész tárgyalni a román-magyar viszony új alapokra helyezéséről.

Bukarestben az éjszaka viszonylag csendes volt.-----Ism. Éjjel a hadsereg vezetői képernyőrök mutatták a lakosságot, mert leleplezték, hogy tegnap a terroristák provokálták az embereket azzal, hogy száguldó autókból kiáltották, a katonaság átállt az ellenséghez. Olyan információk is napvilágot láttak, hogy a Securitate vezetői között ellentétek robbantak ki abban a kérdésben, hogy megadják-e magukat, vagy kitartsanak a végsőig.

A Nem.Meg.Front TANácsa hajnali két órakor katonai rögtönítélő bíróságok felállítását rendelte el, ezek azok felett ítélnének, akik holnap délután 5 óráig nem adják le fegyvereiket.

Marosvásárhelyről jelentették, hogy a városban helyreállt az élet, az üzletekben.....lehet vásárolni, megindult a tömegközlekedés, és az emberek munkába álltak. A marosvásárhelyi magyarnyelvű rádió három napja sugároz műsort, délelőtt 11-től délután 2 óráig.

-----Ismétlések-----

Időjárás----

Totó-----

KOSSUTH-adó

DÉLI KRÓNKA

12.00 h

A mikrofonnál: Gulyás Erika, a szerkesztő Hollauer Tibor

Tartalom-----

Időjárás-----

- A részletes beszámolók továbbra is a romániai események jegyében állnak. Bukaresti tudósítónk Orosz József jelenti:

- Bukarestben csend van, tovább normalizálódik a helyzet, ezt az is jelzi, hogy kevesebb ellenőrző pont van a városban, mint akár tegnap ugyanebben az időpontban. Úgy tűnik most, megtette a hatását az éjfélkor kihirdetett statáriális bíraskodás, egyre több civil adja le a nála lévő fegyvert. Ugyanis holnap délután 5 óra után akinél fegyvert találnak a helyszínen elítélik és kivégzik. Információim szerint TEMESVÁROTT az éjszaka újabb heves harcok dúltak, áldozatokról nem érkezett jelentés. Arról azonban igen, hogy a forradalom első éjszakáján 4.200-n haltak meg. A temesvári színház egyik vezetőjével beszéltem, aki elmondta, hogy mindennap ki-vnulnak a város főterére és az emberek megtanultak nem félni. Brassóban két napja csend van, az élet nagyjából normalizálódott ott is megalakult a helyi Nemzeti Megmentés Frontja, csakugy mint TEMESVÁROTT és megkezdődött a helyi közigazgatás megszervezése.

A bukaresti rádió jelentette, hogy HORN Gyula külügyminiszter szoros kapcsolatot tart az új román vezetéssel, és kész tárgyalni a román-magyar viszony új alapokra helyezéséről. - Ugyancsak a bukaresti rádió jelentette, hogy a bukaresti magyar nagykövet fogadta a román fiatalok képviselőit, akik azt mondták, hogy bizalommal fordulnak a magyar nemzethez, amely 33 éve ugyancsak vérént ontotta a szabadságért és a demokráciáért.

- Különtudósítónk Orosz József interjút is készített, most ezt hallják:

- Steljan Tomasze(?) ellenzéki író, aki két nappal a román forradalom proklamációjában követelte író társaival együtt, hogy mondjon az írószövetség ellenkező esetben megalakítják a független írószövetséget. Most a fiatal írók mozgalmának vezetője. Először is azt kérdeztem tőle, hogy véleménye szerint a katonai- és a politikai vezetés ura-e a helyzetnek?

(DK)

- Tomaszé (románul) Tomaszé azt válaszolta, hogy igen, teljes mértékben, sőt a helyzet már konszolidálódik. A nép folyamatosan képviselteti magát a hatalomban és ez a biztosítéka annak, hogy nem történhet ellenforradalom. Ceausescu és feleségének kivégzése, valamint a róla készült film bemutatása most már azokat is meggyőzte, akik eddig talán kételkedtek a hatalom, a Nemzeti Megmentés Frontja életképességében.

- Nem tartja-e korainak az áprilisi szabad parlamenti válsztásokat? Ennek a bejelentését kérdeztem, Tomaszétól, hiszen jószerevével a valahai belső ellenzékben lévő kommunisták között lehet csak választani. Az író szerint a vezetés azzal, hogy ilyen korai időpontra tűzte ki a választásokat, megnyerte a tömegek bizalmát és ebből politikai tőkét tud kovácsolni magának. Azzal egyetértek - mondta, hogy inkább személyek közötti válsztások lesznek, mintsem pártok között. Most még nem lehet megmondani, milyen pártok fognak alakulni, azonban úgy gondolom, hogy a leendő pártok a múlt rendszer teljes tagadására fognak építkezni. A tegnap megalakult keresztény parasztpárt jobbközép orientációjú, habár tagadhatatlan, bármilyen nehéz is lesz, megnyílt a lehetőség, hogy alulról építkezve egy demokratikus és liberális romániát építsünk fel. A Nemzeti Megmentés Frontja nem egy állandó összetételű testület - folytatja az író, Románia többpártrendszerű jövője attól is függ, hogy már most teret kapnak-e Frontban a nem kommunisták, és ezzel jobban kifejeznék a román társadalom szerkezetét. Romániában nem egy politikai csoportosulás nyerte meg a forradalmat, és ezért a nép nem fogja engedni, hogy bármilyen formában csorbítsák jogait.

-

- A Honvédelmi Minisztérium szóvivője, KELETI György ezredes az utóbbi napok gyakorlatának megfelelően, részletesen tájékoztatja műsorunk hallgatóit a romániai katonai helyzetről, riporterünk Tordai Julia.

- Milyen volt az éjszaka Bukarestben?

- KELETI: Nem volt csak szórványos lövöldözés, a normális élet jelei láthatóak a fővárosban, most a reggeli órákban. A közlekedés megindult, a metró is működik, a gyárakban elkezdték a munkát. Mi-

(DK)

nisztériumok közül a Külügy-, a Kereskedelmi- és az Élelmezési Minisztérium működik, a Honvédelmi Minisztérium is a helyén van. Az ellenőrzések köre bent a városban ritkult, kevesebb az az ellenőrző pont, ahol átvizsgálják, átnézik a gépkocsikat, de pl. a nagykövetség közelében, és ez a városközpontban van, három ilyen ellenőrzési pont is látható. Vannak azonban más jellegű híreink is. Ma reggel Stanculescu tábornok, a román honvédelmi miniszter helyettese, vissza-igazolta, hogy igényt tartanak azokra a különböző segélyekre, amit a néphadsereg a saját készletéből fog küldeni. Eddig már 81 tonnát eljuttattunk Aradra. Repülőgépen van hat tonna élelmiszer, a repülőgép személyzete várja az indulási parancsot, Debrecenben vannak, felszállásuk az időjárás miatt késlekedik, elképzelhetően egy órán belül el tudnak szállni. Még további 120 tonna élelmiszert kérnek a román hadsereg vezetői, a magyar néphadsereg készletéből, ebben terveink szerint 53 tonna húskészítményt, 50 tonna babot, 14 tonna kávéport, ezeket ők kérték, azonban megállapodás született, hogy román gépek is fognak érkezni, és reméljük, hogy segítségre tudunk lenni a román katonáknak.

- A Vöröskereszt segélycsomagjai szintén elérik az a helyet, ahol valójában szükség van rájuk?

- KELETI: A Vöröskeresztnek ma két gépe menne Ferihegyről a románok biztosítják a leszállást és tovább szállítást. Vannak olyan információink, hogy a határon keresztül küldött segélyek, amiket magán-személyek visznek, vagy különböző szervezetek, Arad és Temesvár vonalánál mélyebbre még nem tudnak bemenni. Ezért én kérek mindenkit, hogy a saját felelősségére ugyan, de kockázatot vállalva ezeken a térségeken túl, nagyobb mélységbe megy Románia területére.

- A határon való átjutásuk, ezeknek a segélycsomagoknak teljesen zökkenőmentes?

- KELETI: Valamennyi határállomáson zavartalan a forgalom, tehát semmiféle akadály nem támasztanak sem a magyar, sem a román oldalon az egyéni seéglyszállítmányok átküldése elé.

- Még visszatérve a Securitate egységeire, kb. mennyien lehetnek azok, akik még most is harcolnak?:

- KELETI: Nagyon bízom abban, hogy a fő erejüket már sikerült megtörni, arr vonatkozóan vannak információink, és most már csak elszórtan védekeznek, úgy gondolom, hogy a román hadsereg erős ahhoz, hogy ezt az ellenállást leküzdje.

(DK.)

A MALEV közli, hogy a holnapi, 850-es számú Budapest-Bukarest járatot törölte, mert a légtér továbbra is zárva van a polgári gépek előtt.

Bizonyára sokan tarottak attól, ami ugy látszik elkezdődött. Reméljük rossz jósok vagyunk és az ügynek nem lesz folytatása. Ugyanis arról van szó, hogy a szabaddemokraták nevével visszaélve egyesek lakásokba becsengetve, adakozásokra szólítanak fel. Legutóbb Ujpestről kaptunk ilyen hirt, tudatja az Országos Sajtószolgálatnak eljuttatott közlemény. Gárdai László ezzel kapcsolatban az SZDSZ ügyvivőjét, HARASZTI MIKLÓST hívta fel telefonon.

- A központunk adta ki ezt a jelentést. Az a személy, aki Ujpestről az Ady Endre művelődési házból, ahol az SZDSZ várja az ujpesti adományokat jelentette ezt, e pillanatban Romániában van egy konvojunkkal. Tehát, ővele nem tudtam beszélni, de megerősítették, hogy kapott ilyen telefont az SZDSZ iroda Ujpesten, lakosságtól.

- Tettek-e rendőrségi feljelentést?

- Nem. Az ügyben csak a lakosság telefonált, később tehát tetten nem tudtunk senkiti érni.

- Honnan derült ki, hogy visszaéltek az öbök nevével?

- Mert a mi szervezeütnk kizárólag csak a gyűjtőhelyeken gyűjt, a központban, amely a Déli Miksa utca 10 a VIII. kerületben, Ujpesten az Ady Endre művelődési házban, Budán a ... kollégiumban. De a kerület-szervezés, apénzgyűjtés, a gépkocsivezetők felajánlkozása nem itt, hanem a Rádai utca 23- ban, a szevrzeet kapány központjában történik. Naponta egy-vagy két konvojt inditunk és a 300-ik tonna felé közeledünk.

Mégegyszer hangsulyozom, házalókat ne engedjenek be, a hivatalos gyűjtőhelyeket keressék.

Maradjunk még mindig a segéyleknél. Holauer Tibor CSILLAG ISTVÁNT, a Pénzügykutató RT munkatársát kérdezte ezek hatásáról:

- Miképpen hat ez a maygar gazdaságra? Most végülis ez azt jelenti, hogy több százmillió forinttal szegényebb lesz Magyarország, vagy van ennek áttételesen valamiféle olyan közzgazdaásgi hatása, ami hát, ne adja Isten élénkület hoz a gazdaságban?

- A Magyarországon gyűjtött pénzbeli segélyek, azok a hazai vásárlóerő némiképpen csökkentik, tehát a kintlevő pénz mennyiségét a gazdaságnak csökkentik. Következésképpen az inflációs nyomást sökkentik a gazdaságban, ami mindenképpen egy pozitív hatás. Egy második pozitív hatásna

(DK.)

kéne tulajdonítanunk, hogy itt vanunk olyan árúkészletek felhalmozva, amelyeket mi árengedménnyel, nem kedvező áron tudnánk értékesíteni. Amelyeket amikor a segélyeket ezeknek a megvásárlására fordítjuk, el lehet adni, meg lehet szabadulni, tehát nem kell készletezni, nem kell ezeket finanszírozni.

- És hát a ott esetben ez ugye valuta bevétel hoz, hiszen Nyugatról a pénzbeli segélyek valutaként jelentkeznek.

- Hát abban az esetben ugye, amennyiben a külföldi segélyeket itt vásárolják el és ez pedig konvertibilis valuta, akkor ez természetesen valuta bevétel az országnak, amivel esetleg nem számoltunk, vagy nem számolhattunk. Viszont van olyan negatív hatás, hogy amennyiben ezek a külföldről érkező pénz-segélyek, illetőleg a Magyarországon gyűjtött pénz-segélyek azok élelmiszer iparunkat, illetőleg hát olyan iparágakat fognak fellendíteni, illetőleg az eddig ki nem aknázott, ki nem használt kapacitásaikat életben tartani, amelyeknek a fenntartására eddig is támogatásban, állami támogatásban dollár milliárdokat költöttünk és éppen az lett volna a cél, hogy fokozatosan ezeket a kapacitásokat próbálják meg más célra felhasználni, vagy egyszerűen megszüntetni, annyiban ez a hatás negatív, mert hiszen bizonyos értelemben konzervál elavult termelési strukturát.

- Vagy leglaább is esetleg üzemeket, gyárakat.

- Így van.. Hiszen nemcsak arról van szó, hogy kétszer ad, aki gyorsan ad, hanem ugyis lehetne mondani, hogy háromszor ad, aki ésszel ad.

A Magyar Rádió szolgáltató rovata napok óta állandó ügyletet tart és a segélyszállítványokkal kapcsolatban a legdfrissebb információval szolgálnak Önöknek.

Maibejelentés szerint az Autóklub országuti segélyszolgálatára díjmentes műszaki segítséget nyújt mindazoknak a gépkocsiknak, amelyek segélyszállítványokat visznek. Ezeket az autókat a klub műszaki állomásai soron kívül fogadják. A határ mentén mindenütt hatalmas készletek halmozódtak fel. A Vöröskereszt Csongrád megyei szervezete ezért arra kéri az adományozókat, hogy első sorban pénzügyi támogatást nyújtsanak. Ha pedig árucikkeket vásárolnának, előzetes érdeklődjenek a Vöröskereszt Csongrád megyei központjánál. A telefon: 13-297 és 13-740. Szeged hívószáma 62.

A kérés magyarázata, hogy a határ közeli városokban és községekben

(DK.)

a jószándékú felvásárlások miatt, kisebb ellátási zavarok keletkeztek.

A péntzt adományozókat arról tájékoztatja a Vöröskereszt, hogy a szükséges csekket Budapesten az Arany János utca 31 szám alatt a szervezet székházának portáján adják le.

Budapesten a legjelentősebb gyűjtőhelyeken az ünnepek után is ügyeletet tartanak.- Most fővárosi címeiket isamertetünk. ---
Veszprémben 6-tól 20 óráig tartanak ügyeletet és első sorban élelmi-szert várnak.

Mától a szokott ügyfél fogadási időben reggel 8 és 17 óra között intézik az utlevél ügyeket a bpesti rendőrfőkapitányság igazgatás rendezeték utlevél osztályán. Címük, Budapest, VI., kerület Népköztársaság ut 93. Itt első sorban azok jelentkezzenek, akiknek a segélyszállítványok utbaindításával kapcsolatban valóban sürgősen szükségük van érvényes utlevélre. Keyésbé sürgős esetekben keürleti kapitányságok igazgatásrendészeti osztályaihoz forduljanak.

A romániai közlekedési hekllyzetről is hirt kaptunk.
Legerősebb forgalmat a röszei határátkelő helyről jelentik. Itt jelenleg 4 km a kamionsor hossza. A többi átkelőhelyen zavartalan a forgalom. A konvojokat mindenhol összegyűjtik és román katonai kísérettel folytathatják utjukat. Több helyen a segélyadományokat különvonatokra rakják át. A személyvonatok Románia területén is eredet utvonalukon közlekednek, általában 30-40 perces késéssel.

Felhivom a hallgatók figyelmét arra, hogy a ma esti TV Híradó megismétli Ceausescu bírósági tárgyalását. Továbbá az est során SZEMTŐL-SZEMBEN TŐKÉS LÁSZLÓVAL , címmel is egy műsort nézhetnek meg.

Tudósítónk folyamatosan figyelemmel kísérik, hogyan reagálnak az egyes országokban a romániai eseményekre. Most beszámolóikból következik egy újabb összeállítás. Barát József jelenti Moszkvából:

- A Pravda bukaresti tudósításában megállapítja, hogy Romániában folytatódik a hatalomért vívott harc, brá a gépfegyverek az utóbbi napokban ritkábban szólnak. Az SZKP központi orgánuma konstatálja, hogy alakuló félben vannak a különböző politikai szervezetek, köztük a magyarok demc

(DK.)

ratikus szövetsége is. A szovjet rátlap a román miniszterelnököt idézi arról, hogy Ceausescu gyors kivégzése kényszerű lépés volt. Az a veszély fenyegetett, hogy a securitate erői esetleg kiszabadíthaják fogásából a diktátort. Ion Iliescu és Tetru Roman tegnap szovjet újságíróknak nyilatkozott, választékos orosz nyelven. Elmondták, hogy Romániában olyan népi forradalom győzött, melynek még szervezeti központja sem volt. Az elnyomás maga váltotta ki a spontán robbanást. A román gazdaság újraindítását a decenralizálás alapján a kezdeményező kedv felkeltésével kívánják véghezvinni. Szét fogják választani a törvényhozást, a végrehajtó hatalmat és a bíróságokat. Románia új vezetői optimizmus nélkül nyilatkoztak a szovjet sajtónak a kom. prát jövővjéről. Iliescu kijelentette, hogy a kom. prát kompromittálta magát, kérdés, hogy a jövőben fennmaradhat-e.

Igen figyelemre méltó a romániai forradalom pekingi visszhangja. Lengyel Miklóst hallják a kínai fővárosból:

- Peking utcáin kétszer annyi lett a titkosrendőr a Ceausescu rendszer bukását követően. Erre hívták fel a figyelmet kínai mserőseim, akik csaknem kivétel nélkül örömmel kommentálták a Ceausescu rendszer bukását Romániában. A kínai hírügynökség meglepő fürgeséggel közölte a hirt, Ceausescu és felesége elítéléséről, illetve kivégzéséről. Hivatalosan úgy foglaltak állást, hogy ez kizárólag Románia belügye. Románia kapcsolataiba Kína eddig sem szólt be, hangsúlyozta a kínai szóvivő, ezt követően sem kívánja Peking meghatározni, hogy milyen rendszer legyen Romániában.- A kapcsolatot fenn kívánják tartani az új romániai rendszerrel is. Ugyanakkor, első tájékoztatásra azt hangsúlyozzák, hogy Ceausescu nem képviselte jól Romnia érdekeit, Ceausescu nem vpolt a kínai vezetés barátja, éppen ezért a kínai vezetők elhatárolódnak Ceausescutól és rendszerétől mert azt a rednszert alkalmatlannak tartották arra, hogy megfelelően képviselje a román szempontokat. Felhívják ugyanakkor a figyelmet, hogy a kínai párton belül nagyon koncentrálni kell az erőket, nehogy a nemzeti ellenállás előbb-utóbb a kom. párt bukásához vezessen. Figyelemreméltó az a kínai mondás amelyet több ismerősön idézett, mely szerint aki a népet legyilkolja azt előbb-utóbb megölik. Ezt Ceausescuval kapcsolatban említették ugyan de nem kétséges, hogy saját vezetőikre is gondoltak.

További külföldi híreink:

A csehszlovák külügyminiszter új szerződés kidolgozását tartja szükségesnek a szovjet csapatok állomásoztatásáról az országban. Jiri Dienstbier a LE MONDE c. francia lapnak kijelentette, a szovjet csapatok ott tartózkodásáról szóló megállapodást érvénytelennek kell tekinteni, miután a Varsói Szerződés tagállamai elítélték az 1968-as csehszlovákiai katonai beavatkozást. A prágai külügyek irányítója hangsúlyozta, hogy országa minél előbb az Europa Tanács teljes jogú tagja kíván lenni. Csehszlovákia alapvető céljának tekinti a két katonai tömb fölszámolását, a német újraegyesítést pedig Europa egyesülésével párhuzamosan tartja elképzelhetőnek, mondta Dienstbier prágai külügyminiszter.

Az izraeli miniszterelnök-helyettes ismét elhalasztotta moszkvai útját. Simon Pereszt január első napjaiban várták a SzU-ba. A politikus, aki egyúttal a pénzügyi tárcát is vezeti Jeruzsálemben, azzal indokolta az újabb halasztást, hogy a gazdasági kérdések megvitatását még nem sikerült megfelelően előkészíteni. Megfigyelők szerint viszont arról van szó, hogy még nem állapodtak meg a legfelsőbb szintű szovjet vezetőkkel, köztük Mihail Gorbacsovval folytatandó tárgyalásokról.

Bulgáriában a független szakszervezet mára két órás figyelmeztető sztrájkot, holnapra pedig általános munkabeszüntetést indítványozott a politikai reformok támogatására. A szervezet követeli, hogy mondjanak le a KP vezetői, ill. a parlamenti képviselők. Ezzel egyidőben a bolgár KP pol.bizottsága nemzeti kerekasztal-tárgyalások megkezdését javasolja az alternatív szervezeteknek, ill. a földműves népi szövetség vezetőinek.

A panamai krízis fejleményeiről Bolgár György jelenti:

- Róka fogta csuka vagy csuka fogta róka? Valami ilyesfajta helyzet alakult ki Panama-Városban a pápai nunciaturán, ahol az eltávolított diktátor, Noriega tábornok karácsonykor menedéket kért. A CBS-TV értesülése szerint ti. Noriega nem egyedül tartózkodik a képviseleten, hanem húsz vagy harminc emberével, akik közül néhánynak állítólag fegyvere is van, mi több, nem is kiszolgáltatott menekültként viselkedik, akinek a sorsa a Vatikántól függ, hanem mintegy ő diktál. Mondom, ez csak értesülés, könnyen lehet, hogy semmi sem igaz belőle, de tény, hogy egyelőre kínos és eredménytelen tárgyalások folynak az

Egy-Államok és a Vatikán között a tábornok kiadásáról. Erre hírek szerint a Vatikán nem hajlandó, ám egyes jelentések úgy tudják, hogy hamarosan mégis várható egy olyan kompromisszumos megoldás, amelynek értelmében Noriegát elengednék egy harmadik országba.

- Bár figyelmünk nagyrészt lekötik a szomszédos országokban történő események, belföldön is vannak változások.

- Az országgyűlés legutóbbi ülészekán elfogadott és januártól életbe lépő változások hatására nemcsak élelmiszer-felvásárlási láz tört ki az országban, de az OTP-ben is százával, ezrével állnak sorban azok a lakástulajdonosok, akiknek módjuk van arra, hogy tartozásuk 55 %-át befizessék és így még részeseülhessenek a 45 %-os kedvezményben. Egy felháborodott hölgy viszont arról tájékoztatott bennünket, hogy az OTP-ben már elzárkóznak a kedvezmény megadásától. Ulicska ? László természetesen nemcsak vele beszélgetett telefonon, hanem felhívta az OTP vezérigazgató-helyettesét, PONGRÁCZ Antal is, hogy megtudjuk, mi az igazság dec. 27-én?

- Én ma reggel a Kulich Gyula téri OTP-fiókba elmentem, hogy rendezem még ebben az évben az OTP-hátralékomat, abban a tudatban, hogy még 45 %-ot elengednek. Reggel háromnegyed 8-kor én már a 131. voltam. Mivel elég későn került volna rám a sor, gondoltam, hogy eljövök a X. kerületi Körösi Csoma úton lévő OTP-be és a legnagyobb megdöbbenésemre ki volt téve egy hatalmas plakát, hogy a pénzügyminiszter dec. 23-i rendelete értelmében a mai naptól csak 25 %-ot engednek el.

- Az OTP vezérigazgatója szerint miért volt szükség a kölcsön-vissza-fizetési kedvezmények csökkentésére?

- A 45 %-os kedvezmény állami költségvetési pénz és ezt az összeget vélhetően az állami költségvetés nem bírta tovább már állni.

- Miből keletkezett az a kavarodás, ami az intézkedés bevezetése körül volt, hogy egyes OTP-knél már bevezetettnek tekintették, más OTP-knél pedig óriási sorok álltak , hívén azt, hogy csak pár nap múlva vezetik be?

- Tájékoztatást kaptunk a pénzügyminisztériumtól, hogy dec. 23-án 00.0 perctől kezdve a 45 %-os állami költségvetési kedvezmény 25 %-ra mérséklődik. Erről pénzügyminiszteri rendelet készült, mely rendelet a MAGYAR KÖZLÖNY útján és a hírközlő szervek útján kellett volna, hogy elkerüljön az állampolgárokhoz. A rendeletnek van egy hatályba léptető szakasza, amelyik úgy szól, hogy a kihirdetés napján lép életbe. A kihirdetés napjának pedig, mint tudjuk, a MAGYAR KÖZLÖNY megjelenési

napja számít. Ennek 23-án meg kellett volna érkezni a KÖZLÖNY árusító, terjesztő helyekre. Azonban jelen pillanatban még nincs az asztalomon a KÖZLÖNYnek ez a példánya -

- Hát akkor mit mondhatunk, mikor csökkentik a kedvezményt?
- A pénzügyminiszter személyes felhatalmazására úgy döntöttünk, hogy bár a rendelet ma meg fog jelenni, nem a mai napon, hanem holnap záróráig minden állampolgár, aki ezt kívánja, rendezheti a régi kedvezményértékek szerint fennálló tartozásának kiegyenlítését.

- A szociálpolitika hányosságai egyre több helyen készítenek embereket látványos akciók megszervezésére, ellenállásra. Most éppen Salgótarjánból kaptunk ilyen híreket, ahol egy átmeneti lakásokból álló ház lakói elégték meg a méltatlan körülményeket és az egyre több fizetni valót. Zengő Árpádot hallják:

- Fellázadtak a salgótarjáni szobabérlők házának lakói. Ez az épület hajdan munkásszállás volt, majd az Ingatlan Kezelő Vállalat kezelésében a város tanács olyan fiataloknak adott itt életteret úgymond átmenetileg, akik nem tudják önállóan megoldani lakásgondjaikat. Többször volt már itt morgolódás a körülmények, az épület állapota miatt, ám most az ott lakók többsége aláírásával tudatta, megtagadják a bérleti díj fizetését. Ezt pedig az IKV legújabb intézkedése változtatta ki, nevezetesen hogy a fűtés és a melegvíz díját 62, az elektromos energia díját 44 %-kal emelik. E tényről közlő levél eképpen fejeződik be: tájékoztatásul közöljük, hogy a parlament döntésének függvényében a szolgáltatás díjaink további módosításáról külön intézkedünk. Ezt elképesztőnek és elfogadhatatlannak tartják a szobabérlők házának lakói akkor például, amikor van fürdő, ahol fólia helyettesíti az ablaküveget, a mellékhelyiségek emberhez méltatlanok. Az IKV szakembere erre azt mondja, a körülményeket illetően minden attól függ, hogy egy-egy szinten milyen emberek laknak. A felelőtlenség és a gondatlanság is hozzájárult ahhoz, hogy nem sikerült minden szinten megfelelő lakhatási körülményeket teremteni, azaz a lakók is vétkesek. Minden esetre egyértelmű, a lakók nem tágítanak, nem fizetnek. Feltehetően per lesz a dologból. Az IKV azt mondja, áll elébe, évek óta nagy veszteséget nyel le a cég s mint vállalat, nem nagyon tud tekintettel lenni az emberek szegénységére. Szó szerint a képviselőjüktől, az emberek anyagi gondjait nem mi teremtettük, a szociálpolitikai problémákat a tanácsnak kell megoldani.

Az év sportolói (nemzetközi lista).

Időjárásjelentés.---

REKLÁM. ---

- Még van néhány példány ANGYAL Ádám könyvéből. ---

Fölvívom hallgatóink figyelmét, hogy a legismertebb magyar rock és pop-sztárok dec. 29-én, pénteken du. 4-től este 11-ig segélykoncertet adnak a Budapest Sportcsarnokban. A koncert teljes bevételét, várhatóan 2-3 millió forintnyi segélyt Romániába szeretnék eljuttatni. A jegyek ma du. 4 órától megvásárolhatók.

Az elhangzott fontosabb jelentések röviden. ---

Magyarországon a pénzintézetek holnap esti zárásáig még érvényben van a rendelet, amelynek alapján a lakástörlesztés 45 %-át elengedik, ha a tulajdonos egy összegben kiegyenlíti tartozását.

A szerkesztő Hollauer Tibor, a műsorvezető Gulyás Erika volt.

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

14 h.

TÓKÉS LÁSZLÓ lelkeszt viasztahelyezték a temesvári egyházkerülethez. Ezt a romániai nemzeti megmentési front tanácsa rendelte el. TÓKÉS LÁSZLÓ román nyelvű beszédet mondott a szelágymenyűi templomban, amelyben a TV felvételről szgárvott. TÓKÉS LÁSZLÓ kijelentette, az a tény, hogy engem is megválasztottak a nemzeti megmentési front tanácsának tagjává azt bizonyítja, hogy Romániában megkezdődött a demokratikus fejlődés. Ebben a folyamatban a magyaroknak is helye van. Legnagyobb öröm az voptl számomra, amikor december 16-án Temesvárott a hiveim mellett a románok százai is a templom köré gyűltek, hogy közösen emeljék fel szavukat és tiltakozzanak a diktatura ellen, mondta TÓKÉS LÁSZLÓ a román TV-ben.

Romániában hamarosan megalakul a teljes körű új kormány. Ezt Petre Roman miniszterelnök mondta éjszakai TV beszédében. Hangsúlyozta, hogy az ország helyzete nem kétségbe ejtő, de a Ceausescu klikk katasztrófális állapotban hagyta hátra a gazdaságot. A minisztériumok, a társadalmi szervezetek és a vállalatok két primitív hataloméhes eleme kénye-kedve szerint működtek mondta P. Roman. Kijelentette, hogy a választások tervezett időpontjáig riasztóan kevés az idő, de a kormány a stabilitás megteremtésére törekszik Romániában.

A berni igazságügyi minisztérium megerősítette, hogy elrendelték bvalamennyi román folyószámla zárolását a svájci bankokban. Eredetileg a száműzetésben lévő románok kérték ezt. A zárolás ellen a bankok, illetve a számla tulajdonosok 10 napon belül fellebbezhetnek a bíróságnál. Az új román kormány akkor juthat hozzá a Ceausescu által külföldre juttatott javakhoz, ha a berni román nagykövetség hivatalos jogsegély kérelmet nyújt be a svájci hatóságoknál. Hírek szerint N. Ceausescu mintegy 400 millió dollárnyi értéket helyezett Svájcban, zömmel aranyban.

A Financial Times című brit lap szerint ma Románia helyzete a legbizonytalanabb a kelet-európai országok közül. Bukarestnek minden létező segítségre szüksége lesz ahhoz, hogy az ország ne süllyedjen káoszba, állapítja meg a cikkíró. A londoni üzleti lap óvja a győztes

(Hírek 14 h.)

elkelőket a további erőszakos megtorlásoktól. A konzervatív Daily Mail a Ceausescu házaspár kivégzésével kapcsoltban azt írja, a fanyalgó értékelések szerzőinek, akik fenntartással fogadták a gyors ítélet végrehajtást könnyű dolguk van, amikor kényelmes karosszékükből követik nyomon a fejleményeket. Amíg Ceausescu élt ez hatalmas ösztönzést jelentette a securitate egységeknek a harc és mészárlás folytatására. Az Independente arra hívja fel a figyelmet, a román népnek nem szabad elfelejtenie, mivel tartozik a magyar kisebbségnek és tiszteletben kell tartania a nemrégiben kihirdetett kötelezettséget arra, hogy minden kisebbségnek egyenlő jogokat biztosít.

Jugoszláviában megalakult a 2. világháború utáni első értéktőzsde. A szlovén fővárosban működő intézmény 20 milliárd dinárral és 152 különböző részvényvel kezdi meg tevékenységét. A ljubjanai tőzsdén jegyzik külföldi cégek értékpapirjait is. Belgrádban a múlt hónapban már megalakult egy hasonló feladatot ellátó intézmény, de ezt nem nevezik tőzsdének.

Mivel a MAGYAR KÖZLÖNY csak ma jelenik meg a pénzügyminiszter felhatalmazása alapján az OTP fiókokban holnap zárásig még a régi kedvezmény alapján fizethetik vissza egy összegben lakáshitel tartozásukat az állampolgárok. Ez azt jelenti, hogy a tartozás 55 %-át kell visszafizetniük. 29-től, pétektől kezdődően azonban érvénybe lép az új pénzügyminisztériumi rendelet, amely már csak 25 %-os kedvezményt nyújt a rendkívüli törlesztések esetén. Így pétektől az állampolgároknak a tartozás 75 %-át kell visszafizetniük, amennyiben egyszerre szeretnék törleszteni a lakáshitelek után fennálló tartozásaikat.

Felhívjuk Hallgatóink figyelmét, hogy éjjel, nulla óra 15 perckor kezdődő műsorunkban üzeneteket továbbítunk Romniába a Kossuth-rádió középhullmú sávján, illetve a Petőfi-rádió URH sávjában. Az üzeneteket este fél 7-től 8 óráig vesszük fel a következő telefonszámokon: 138-75-67. 138-86-59, 138-79-73 és 138-89-36.

KOSSUTH-adó

16 h

TIZENHAT ÓRA. HÍRMAGAZÍN

A délutáni hírmagazín mai szerkesztője, Nyárádi Péter köszönti önöket. Ma még továbbra is Románia a legfontosabb hírműsorunkban, amiben az esemény tagadhatatlan jelentőségén túl az is közrejátszik, hogy viszonylag csönd van világszerte. (a tartalomból)

- Most pedig a részletek, mindenek előtt Orosz József tudósítása Bukarestből:

- A Nemzeti Megmentési Front röviddel ezelőtti határozatával TÓKÉS Lászlót visszahelyezte a temesvári parókia élére. Ezt megelőzően a református lelkész először nyilatkozott a bukaresti TV-ban. Románul beszélt és elmondta, hogy egy Szilágy megyei Minen nevű kisközségben van, ő is, családjá is egészséges. Örül, hogy tagja a Nemzeti Megmentés Frontjának és állította, hogy ezen a testületen keresztül is érvényesíteni tudja gondolatát, miszerint románoknak és magyaroknak együtt kell dolgozni, mert a román nép szabadsága a magyar nemzetiség szabadságát is jelenti. A beszélgetést egyébként szintén magyar fényképezte, KÁNTOR Lajos fia, László. Bukarestben csend van, már reggel óta, a boltokba árú is érkezett, egyes hírek szerint pedig Petre Roman rövidesen, akár pár napon belül kihirdeti kormánya teljes névsorát. Folytatódik a helyi közigazgatás megszervezése. Segesvárott holnap alakítják meg szervezetüket a német nemzetiségűek.

Románia új külügyminiszterévé Sergiu Celac-ot nevezték ki. A hírt Bukarestben jelentették be, a Nemzeti Megmentési Front sajtóértekezletén.

- Érdekes vélemény érkezett a román eseményekről Kínából, ahol hirtelen változás következett be. Lengyel Miklóst hallják:

-Ennél szebb ajándékot nem kaphatott volna karácsonyra Románia. Így kommentálta a kínai közvélemény a Ceausescu-házapár halálos ítéletét és kivégzését. Ez még ma is az első számú beszédtema Pekingben, hiszen a román diktátort, eltérően a többi, nemrég megbukott kelet-európai vezetőtől, jól ismerték a kínai fővárosban. Hivatalosan nagyon visszafogottan kezelték az ügyet, kezdetben alig-alig számoltak be arról, hogy mi is történt valójában Romániában. Ám hiába az éber ellenőrzés, mégis szinte mindenkire eljutott a vérfürdő híre. Így

a cenzúra, talán belátva kudarcát, meglepő frissességgel közölte a Ceausescu-házaspár kivégzéséről szóló hírt. A belső tájékoztatókban azt hangsúlyozzák, hogy Ceausescu nem volt Kína nagy barátja, dogmatikus volt, nem alkalmazott idejében reformokat, ezért bukása is szükségszerű volt.

A berni igazságügyminisztérium megerősítette, hogy elrendelték valamennyi román folyószámla zárolását a svájci bankokban. Ezt eredetileg a száműzetésben élő románok kérték. A zárolás ellen a bankok, ill. a számlatulajdonosok tíz napon belül fellebbezhetnek a bíróságnál. Az új román kormány akkor juthat hozzá a Ceausescu által külföldre juttatott javakhoz, ha a berni román nagykövetség hivatalos jogsegély kérelmet nyújt be a svájci hatóságoknak. Hírek szerint N.Ceausescu mintegy 400 mio dollárnyi értéket helyezett el Svájcban, zömmel aranyban.

- Hogyan hat a román helyzet a francia kommunistákra? Hallgassák meg Keleti Miklós tudósítását:

- a Ceausescu-rendszer bukása egyben a kínos magyarázkodás kezdte a francia politikusok számára, hiszen a francia kormány és a vezető pártok csak nagyon későn voltak hajlandók észrevenni a kondukátor rendszerének valódi arculatát. Nem kivétel a francia KP sem, amelynek vezetése most sietve üdvözli a kelet-európai változásokat, csak épp a lényegét nem akarja felfedezni, azt, hogy egy rendszer bukott meg és nem csupán Honecker, Zsivkov vagy éppen Ceausescu. Persze vannak a francia KP-on belül is olyan vezetők, akik már régóta gyökeres változást és a múlt kritikus elemzését követelik. Marchais jelenleg betegállományban van, de hívei elszántan védekeznek. Tudják ui., hogy a Marchais névvel fémjelzett vezetés akkora történelmi kérésben van, hogy már nem hirdetheti meg a saját peresztrojkáját.

- A bonni legfrissebb véleményt Bernát Györgytől hallják:

- A szövetségi köztársaság bukaresti nagykövetét, aki most Bonnban tartózkodik, saját főnöke, a külügyminiszter nem engedi vissza állomáshelyére. A román illetékesek ui. úgy tudják, hogy a securitate el akarja rabolni a diplomatát. Helyette így újabb biztonsági szakemberek utaznak Bukarestbe a képviselő védelmére. A szövetségi kormány egyébként kész a további segítségre. Az eddigi gyógyszer szállítmányok után összeállítottak egy két millió márka értékű élelmiszerküldeményt is. Ezt azonban csak akkor viszik Romániába, ha a helyzet bizton-

(hirmagazin 16 h)

ságosabb lesz, ha a román kormány meg tudja határozni, mire van szüksége és ha garantálható, hogy a segítség eljut rendeltetési helyére. Nyugat-német információ szerint ui. a bukaresti repülőtér raktára zsúfolásig megtelt élelmiszerrel és gyógyszerrel, de nem tudják elszállítani oda, ahol szükség van rá.

- Még a segélyezéshez tartozik , de már hazai vonatkozású, amit KELETI György ezredes, a honvédelmi minisztérium szóvivője nyilatkozott Torda Júliának:

- Vannak olyan információink, hogy a határon keresztül küldött segélyek, amiket magánszemélyek visznek vgy különböző szervezetek, Arad és Temesvár vonalánál mélyebbre még nem tudnak bemenni. Ezért én kérek mindenkit, hogyha saját felelősségre megy ugyan, de kockázatot vállalva ezeken a térségeken túl nagyobb mélységbe megy be Románia területére.

- A határon való átjutásuk ezeknek a segélycsomagoknak teljesen zökkenőmentes?

- Valamennyi határállomáson zavartalan a forgalom, tehát semmiféle akadályt nem támasztanak sem a magyar, sem a román oldalon az egyéni segélyszállítmányok átküldése elé.

- Tehát érdemes megszívlelni még egyszer mondom, hogy mindenki a saját felelősségére megy és ezért Románia bizonyos területein, főleg itt a magyar határ közelében még nem annyira stabil a helyzet, hogy magánemberek egyedül elinduljanak. - És most egyéb külpolitikai témáinkból. Érdekes fejlemény az NDK-ban.

A NDK korábbi pártvezetői M.Gorbacsov októberi berlini látogatása után döntöttek úgy, hogy eltávolítják. Honeckert a hatalomból. Horst Sindermann, egykori politikai bizottsági tag egy interjúban elmondta, Gorbacsov annak idején kifejtette, hogy az NDK-ban sokkal könnyebb lenne átalakítást véghez vinni a jobb gazdasági helyzet miatt. Az addig jóhangulatu beszélgetésen Honecker éles hangon vetette oda Gorbacsovnak, hogy az ország boldogul mások tanácsa nélkül is. Sindermann közölte, hogy ekkor telt be a pohár és a politikai bizottság tagjai másnap döntöttek E. Honecker leváltásáról.

- Börtönlázadások zajlanak Csehszlovákia több városában. Forró Evelin tudósítása.

(hirmagazin 16 h)

- A cseh kormány tárgyalásokat folytat az elítéltek képviselőivel, miután több börtönben éhségstrájkot folytatnak a rabok, tiltakozásul a rossz körülmények miatt. Az igazságügy miniszter is elismerte, hogy kritikus helyzet alakult ki. Egy független bizottság, amelynek tagjai között ott vannak a polgári fórum képviselői is, összesen 16 csehországi börtönben és nevelő intézetben vizsgálja meg az élet- és munkakörülményeket, a szociális feltételeket. Éhségstrájkot tart 850 rab a besztercebányai börtönben is, mert egyik társuk eddig ismeretlen körülmények között meghalt. Kassán viszont abbahagyták a tiltakozást a foglyok, mert ígéretet kaptak, hogy javítják a börtönéletet.

- Leállás fenyegeti a TASZSZ szovjet hírügynökséget, egészen egyszerű okból, amelyet Frei Tamástól hallanak:

- Az ok, hogy a SzU egyetlen telex papír gyártóüzeme, a litvániai Griki..... idei tervnek csak a felét teljesítette. Így aztán, ha csak a SzU külföldről nem vásárol papírt, rövid időn nem lesz mit a telex gépekbe fűzni. A szovjet ujságokban pedig nem lesznek külföldi hírek. Az, hogy a veszély mennyire reális, az hogy egyetlen üzem kiesése mekkora galibát okozhat a SzU-ban mi sem bizonyítja jobban, minthogy amióta a Lenínakani földrengés maga alá temette a SzU egyetlen füstszűrő gyárát, azóta errefelé csak füstszűrő nélküli cigarettát lehet kapni.

- És most röviden két hazai témáról.

Mivel a MAGYAR KÖZLÖNY csak ma jelenik meg a pénzügyminiszter felhatalmazása alapján az OTP fiókokban holnap zárásig még a régi kedvezmény alapján fizetik vissza egyösszegben lakáshitel tartozásukat az állampolgárok, ez azt jelenti, hogy a tartozás 55 %-t kell visszafizetniük. 29-től kezdődően azonban életbelép az új pénzügyminiszeri rendelet, amely már csak 25 %-s kedvezményt ad a rendkívüli törlesztések esetén, így péntektől az állampolgároknak a tartozás

(hírmagazin 16 h)

75 %-t kell kifizetniök, amennyiben egyszerre szeretnék törleszteni a lakáshitelek után fennálló tartozásaikat.

A Szabad Demokraták Szövetsége szerint az új parlamentnek kell döntenie a nemzetiségi törvényről, mert az átmeneti időszakban elengedhetetlen, hogy jogszabály rögzítse a hazánkban élő nemzetiségek kollektív jogait.

Időjárás-----

Tartalom-----

- Ezzel a 16 óra hírmagazin bucsuzik, a szerkesztő Nyárády Péter.

- o -

KOSSUTH-adó

18 h 30

ESTI MAGAZÍN

A sz erkesztő Hollauer Tibor, a műsorvezető Gulyás Erika.

A tartalomból.---

A részletes jelentések:

Románia:

A Román Nemzeti Megmentési Front tanácsának második.....Iliescu ? azt is kifejtette, hogy szakítanak a kommunizmussal. Románia szabad és demokratikus lesz. Közben az országban fokozatosan normalizálódik a helyzet, bár a titkos sz olgálat ... Aradon megtámadták a főpostát és a megyében emiatt megszűnt a telefonösszeköttetés. Bukarestben az élet kezd visszatérni megszokott kerékvágásába. a boltokban van kenyér, tej, ..., sőt, h osszú évek óta először felbukkant narancs, citrom, kávé és kakaó is. Húsból az eddiginél naponta 500 tonnával többet szállítanak az üzletkebe. Ugyancak nyitva vannak a boltok Temesvárott. Az üzemekben dolgoznak, de a középületeket még erős katonai egységek őrzik. Kolozsvárott csak a külső részeken voltak kisebb lövöldözések. A hadsereg ugyanakkor arra figyelmeztetett, hogy éjszaka senki se menjen Nagyszebenbe, mert a securitate bujkáló csoportjai tüzet nyitnak. Ezzel együtt a konszolidáció tényét erősíti meg, hogy a fővárosban zavartalanul működik a nemzetközi repülőtér, bármilyen gépet tudnak fogadni és indítani, de a parancsnok szerint elsőbbséget adnak a segélyszállítmányoknak. Közben az oktatási minisztérium úgy döntött, hogy meghosszabbítja a téli szünetet. Az egyetemeken jan. 14-én, az ált. és középiskolákban pedig öt nappal később kezdődik a tanítás. Ugyancsak bukaresti hír, hogy Sergiu Celacot nevezték ki külügyminiszternek. DOMOKOS Géza a Magyar Demokrata Szövetség nevében teljes támogatásáról biztosította a Nemzeti Megmentési Front tanácsának programját. Egyben kifejezte meggyőződését, hogy a forradalom új alapokra helyezi Románia nemzetiségi politikáját is.

Svájcban zárolták az összes román folyószámlát, nehogy a Ceausescu-rokonság külföldön élő tagjai hozzájuth assanak a mintgy 400 mio dollárhoz, amelyet hírek szerint még a kondukátor helyezett el a bankoknál.

(EM)

- Különtudósítónk Orosz József jelentette Bukarestből:
- A nemzeti megmentési front röviddel ezelőtti határozatában TÖKÉS Lászlót visszahelyezte a temesvári parókia élére. -- (ismétlés, lásd 2038.old)

HORN Gyula külügyminiszter kész arra, hogy a közeli napokban Bukarestbe utazzon és a kapcsolatok bővítéséről tárgyaljon. Ezt a bukaresti magyar nagykövet jelentette be a román TV egyenes adásában. SZŰCS Pál megállapította, hogy a romániai felkelés meghozta a régen várt k özeledést a két nép között. Kitért arra, hogy Magyarország az u többi 1.5 - 2 évben mintegy 30.000 romániai menekültet fogad be és Budapestről indult el az a kezdeményezés, hogy TÖKÉS László és Doine Cornea asszony kapjon béke-Nobel-díjat. Az adásban felolvasták a magyar vezetők üdvözlését, amelyet a napokban küldtek a román nemzeti megmentési front tanácsának.

- KELETI György ezredes a honvédelmi minisztérium szóvivője Tordai Juliának mondta el legfrissebb értesüléseiket:

- Voltak-e újabb harcok dél óta és hogyan igen, akkor hol?
- Kisebb csatározások vannak, de Bukarestben csend-nyugalom van. Vidéken hasonló, nagyon elszórtan érkeznek híradások kisebb küzdelmekről, de ezek már szinte jelentéktelennek mondhatók. A vidéki közigazgatási szervezetek is alakulóban vannak, a felfegyverzett lakosság már nemcsak a Securitate elleni küzdelemre képes, hanem odafigyel a közigazgatás szervezésére is.
- A bukaresti rádió jelentette, hogy a reptér működik, bármilyen típusu gépet tudnak fogadni, illetve indítani, de természetesen elsőbbséget biztosítanak a segélyszállítmányoknak.
- Ez így igaz, . Vissza indult az a két katonai szállító repülőgép, amelyek a déli órákban ment ki Bukarestbe. Kipakolta az élelmiszer szállítmányt és helyére 24 magyar, a nagykövetségen illetve a kereskedelmi kirendeltségen dolgozó civil szállt, akiknek többsége gyerekek. Tehát úgy tűnik, hogy sikerül a gyerekek egy részét hazahozni
- Azt a hírt kaptuk, hogy összeállították a kórházvonalat. Mikor és hova indul ez a különleges kórház?
- Igen, a kórházvonalat készen áll, itt van bent a Nyugati-pályaudvarnál Fel van szerelve ágyakkal, megfélelő műtő és egyéb orvosi műszerekkel A kórházvonal indulása a románok kérésének megfelelően fog történni.

(EM)

Nekik kell biztosítani a kórházhoz a betegek kiszállítását, illetve még korábban a betegeknek a szelektálását, ki az, akit elküldenek Magyarországra gyógyításra.

- Lesznek ilyenek is ezek szerint?

- Hát mi nagyon bizunk benne, hogy sikerül áthozni betegeket, mert ebben a helyzetben ez a fajta segítség nagy jelentőségű lehet Romániának.

- A mai napon a minisztériumok egy része ma kezdte működését és a helyzet rendeződni látszik.

- Az egészségügyi minisztérium is megkezdte a munkáját, vagyis ma már a honvédelmin kívül a külügy-, a kereskedelmi-, az élelmezési és a már említett egészségügyi minisztérium is dolgozik. Még egy két érdekességet szeretnék elmondani. Meg szeretném kérni azt a magyar szállítóktól és adományokat szállítóktól, hogy a lehetőség szerint Temesvár, Arad és Nagyvárad határán túl ne menjenek. A román katonai vezetés kéri, hiszen már többször is kérték őket, hogy ezeket a konvojokat biztosítsák, ma is az a válasz érkezett, hogy még nincs elegendő erejük arra, hogy ilyen hosszabb utvonalakokat is katonai erővel biztosítsanak. Vagyis aki ezt az utat választja, az tulajdonképpen merész vállalkozásba kezd, ami lehet, hogy nem is veszélytelen.

- A Szabad Demokraták Szövetségének közleménye szerint hazánkban libiai és sziriai katonák is tanulnak.

- Egyetlen mondatot tudok hozzáfűzni, azt, hogy nem igaz, nem tanulnak Magyarországon sziriai és libiai katonák.

-

(folytatás a következő oldalon)

- A NAPKÖZBEN munkatársai folyamatosan gyűjtik az információkat, hogy ki miként tud segíteni. A legfontosabb tudnivalókról ifjú Tóth György számol be:

- A NAPKÖZBEN segélyszolgálatához ugyan ma is érkeztek új adomány-gyűjtő helyek nyitásáról szóló hírek, mégis inkább az adományozni szándékozók jelentkezése, érdeklődése, a felvevő helyek iránti tudakozódás volt a gyakoribb és a konkrét kérések, felhívások. Egy új felvevőhely címe: XVI. Janovecz Margit u., itt naponta 18 óráig fogadják az adakozni szándékozókat. - Egy délutáni híradásunkban egykérést tettünk közzé, jelezve, hogy egy keresett gyógyszer egy kislány életét mentheti meg. Nagyon sok felajánlást kaptunk és kapunk most is, ezért megköszönve a segítő szándékot elmondom, a szociális és egészségügyi minisztérium már el is indította ezt a gyógyszert rendeltetési helyére. --- A temesvári kórháznak ágymneműre van szüksége. Az ilyen adományokat éjjel-nappal fogadják.---Nagyméretű csomagolásra használatos zsákokat kérnek, ruhaküldemények csomagolására. A Hegyvidéki Ifjúsági Szervezet már a helyzet rendeződése utáni teendők re gondol, ezért kéri, hogy magyar, román, szláv, német és más idegen nyelvű könyveket juttassanak el a XII. ker. Böszörményi ut 16. alatti irodájukba. - A szociális és egészségügyi minisztérium kérése mindazokhoz a magyar állampolgárokhoz szól, akik családjában román állampolgárságú gyerekeket szándékoznak vendégül látni. Fontos tudnivaló, hogy az áthozott gyerekek rendelkezzenek szülői vagy gondviselői beleegyező nyilatkozattal. A határon való belépéskor a határőrség szerveinél a gyerek érkezését jelentsék be. A gyerek bejelentését az elhelyezését biztosító család lakóhelye szerinti illetékes tanács ügyfélszolgálati irodájában kell megtenni.

- Egyre több helyről kapunk olyan híreket, hogy néhányan lakásokba becsengetve, aluljárókban kalapozva adományokat, elsősorban pénzt próbálnak gyűjteni. Az efféle ügyeket tisztázni hívta fel Gárdai László BOROS Zoltánt, a segélyeket koordináló iroda munkatársát.

- Ilyen híreket mi is kapunk sajnálatos módon.

- Mi az önök javaslata?

- EGYrészt, ha az állampolgároknak vannak felajánlásaik, azok a kijelölt gyűjtő helyekre juttassák el és akkor biztosak. A másik része a dolognak, hogy ha szervezetek kezdeményeznek ilyen akciót, hogy ti. az ő aktivistáik járjanak házról-házra, ahhoz viszont az kell, tehát a szervezeteknek is kell, hogy annyi felelősségérzetük legyen,

hogy ezeket az aktivistákat megfelelő okmányokkal lássák el, bár ez sem igazán jó megoldás, hiszen nyilván egy állampolgár nem ismerhet most hirtelen előállított okmányokat. ^{Ha} azt tanácsolnám, hogy az oda becsengetőket egyértelműen, határozottan és mereven utasítsák el, nyilván ez sem lenne egy jó tanács, de éppen az előbb hallott esetek okán azt tanácsolni most jószívvvel, jóérzéssel, hogy hát természetesen, ha becsengetnek, akkor adjanak adományokat, hát istenigazából ez sem jó tanács, azt is nehéz elképzelni, hogy ezt valami megnyugtató módon lehet most így rendezni.

- Egyébként telefonon több párt és szervezet központjában érdeklődtünk, s ennek alapján mondhatom, hogy egyikük sem adott ki igazolást segítőinek, ami kilincselésre jogosítaná fel őket. Mivel pedig a segítség-szállítványokat összeállító szervezetek nem tartották járhatónak az adománygyűjtésnek ezt a módját, mi itt azt tudjuk tanácsolni, hogy csak a hivatalosan bejelentett gyűjtő helyeken adják át mindazt, amit a romániaiak segítségére szánnak.

A magyar kormány elválaszthatatlannak tartja a magyar-román kapcsolatok alakulását attól, hogy mennyiben érvényesülnek a kollektív és az egyéni nemzeti jogok a szomszédos országban. Egyebek között ezt tartalmazza a külügyminisztériumnak a minisztertanács nevében kiadott nyilatkozata. Ebben a magyar diplomáciai vezetés hangsúlyozza, hogy a romániai magyarság sorsáért érzett felelősségét olyan elvnek tekinti, amelyet nem lehet más érdekeknek alárendelni. A külügyminisztérium ugyanakkor hangsztatja, hogy a magyarság helyzetének rendezését csak Románia területi integritásának és szuverenitásának tiszteletben tartása mellett lehet elősegíteni. A nyilatkozat a kormány nevében üdvözlöli a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségének megalakulását és támogatja a szervezet céljait.

- Azzal mindenki tisztában van ma Magyarországon, hogy a romániai események valóban történelmi jelentőségűek, ennek következtében nyilván Magyarország felett sem múlnak majd el nyom nélkül. Hollauer Tibor KÉRI László politológussal beszélgetett erről:

- Én most nem Romániáról, nem Kelet-Európáról, hanem kimondottan Magyarországról szeretném kérdezni. Ön szerint milyen politikai hatásai lehetnek a romániai eseményeknek a következő hónapok magyar belpolitikájára?

Kéri: - Az egyik az, hogy gondolom végképp diszkreditálódott minden olyan politikai szereplő meg hát gondolom erő is, aki elvbarátjának vállalta vagy tartotta korábban is bármikor is Nicolae Ceausescut meg azt a vezetést, hát itt, azt hiszem, tudjuk, hogy kikről van szó. Ezt én mindenképpen a pozitívumok között tartom könyvelendőnek. Most van ennek egy mélyebb rétege is, hogy egy amúgy is meglevő, erőteljesen antikommunista hullámban, úgy látom, újabb adu kerül majd azoknak a kezébe, akik azt mondják, hogy ide vezetett ez az egész szocialista berendezkedés. No, itt már bonyolultabb a dolog, mert nem túl kedvező, hogy a baloldal defenzívája ettől még erőteljesebb lesz, viszont az benne a jó, hogy végképp rá fogja kényszeríteni a baloldali erőket, hogy tegyék meg azt, amire nem voltak képesek eléggé határozottan a múlt tíz? évben, vagyis válasszák le a törekvéseiket, a szándékaikat attól, ami egyébként ide vezetett, kezdve Sztálintól, befejezve Ceausescuig, tehát tegyék világossá azt, hogy a baloldali örökségben mi az, ami ide tartozik és mi az, ami semmiképpen nem tartozhat ide. Na most, látok én azért még a pártpolitikai problémákon túl még egy olyan elemet, amit érdemes szerintem szóba hozni, ez is hozzátartozik a jelenlegi politikai képlethez, ez pedig az, hogy pillanatok alatt olyan típusú szolidaritás, összefogás, ösztönöket, érzéseket, mozgalmakat váltott ki a magyar társadalomból a szomszéd nép baja, tragédiája, amit talán azért nem lehetett megjósolni. Ezeregy gondunk közepette nem nagyon lehetett hinni, hogy ekkora tömegek fognak megmozdulni és ezt azért tartanám fontosnak hangsúlyozni, mert sokan már most kétségbe esnek ezektől a nemzeti érzelmektől, amiket tapasztalhattak, most viszont láthatták, hogy ez nem úgy vált ketté, hogy segítünk az erdélyieken, de a románokon nem, hanem én, amit tapasztaltam, az mindenütt az, hogy a romániai bajba jutott népnek akarnak hihetetlen tömegek segíteni, ezt mindenképpen egy hallatlanul hangsúlyozandó és nagyon pozitív érzelemnek tartom.

- Nem tudom, hogy KÉRI László egyetért-e velem, úgy gondolom, hogy elképzelhető, hogy ezek után - mondjuk tekintsük csak Magyarországot, bár talán a szomszéd országokra is jellemző lesz, a politika, a pártok talán nagyobb respektussal tekintenek a népre, talán ritkábban veszik majd a szájukra a nép nevét, a nép nevében való politizálást, mint eddig, mert hiszen ez valóban tiszteletet és megbecsülést vív ki, amit a nép Romániában tett.

- Kiderül, hogy a népben micsoda politikai energia van. Hát ez egy nagyon üdvös tanulság lenne, nagyon jó lenne, ha ezt nemcsak a rádió műsorszerkesztő, riporter vonná le, ezt a tanulságot, rendkívül

jó lenne, hogyha ezt a pártvezérek is hallották volna ezt a gondolatmenetet. Igen, ezt is le kell vonni, hogy csak úgy emlegesse valaki a népet, hogy legyen tisztában azokkal az energiákkal, amelyek, úgy tűnik, ott feszülnek milliókban és azzal is, hogy nem felejtenek az emberek.

- Ide kívánczik az SZDSZ most közreadott véleménye a nemzetiségi kérdésről.

A Szabad Demokraták Szövetsége szerint a nemzetiségi törvényről csak az új parlament döntsön, addig azonban külön jogszabályban rögzítsék a hazánkban élő nemzetiségek jogait. A szövetség javasolja, a majdani törvényben fogalmazzák meg, hogy a nemzetiségek jogosultak létrehozni kulturális autonómiájukat, önkormányzati szervüket és számuknak megfelelő arányban képviseltethetik magukat a parlamentben. A szabad demokraták úgy vélik, jogszabályba kell foglalni azt is, hogy a magyar állam fellép a határainkon túl élő magyar kisebbség képviselőiben és menedéket nyújt a politikai üldözötteknek.

- A romániai fejlemények nemzetközi visszhangja:

- Kína a kezdeti tartózkodó álláspont után úgy döntött, hogy tiszteletben tartja a romániai változást. Kész fenntartani, sőt fejleszteni a baráti viszonyt az új bukaresti vezetéssel. Jang Csang Kun államfő ezt úgy magyarázta, hogy Kínának a békés egymás mellett élés elvei alapján normális kapcsolatokat kell ápolnia a kelet-európai államokkal, függetlenül attól, hogy milyen rendszerek jönnek létre az átalakulás eredményeként.

- Pekingből Lengyel Miklós kollégánk is jelezte, hogy miként foglalkoznak a távoli Kínában Romániával:

- Ez még ma is az első számú beszédtema Pekingben, hiszen a román diktátort, eltérően a többi megbukott kelet-európai vezetőtől, jól ism érték a kínai fővárosban. A közvélemény szerint Ceausescu volt a kínai vezetők legjobb barátja Kelet-Európában, így csúfos bukása és kivégzése komoly figyelmeztetés kell, hogy legyen a tiltott város lakói számára is. Az egyetemi kollégiumokban minden esetre daloltak örömeikben a diákok, amikor hírt kaptak Ceausescu bukásáról, majd haláláról. Hivatalosan nagyon visszafogottan kezelték az ügyet, ám hiába az éber ellenőrzés, melyet személyesen a legfelsőbb vezetés propagandatitkára gyakorolt, mégis színte mindenkihez eljutott a vérfürdő híre.

(EM)

Igy a cenzura, talán belátva kudarcát, meglepő frissességgel közölte a Ceausescu házaspár kivégzéséről szóló hirt. A külügyminisztérium szuóvivője szerint mindaz, ami történt, román belügy és a kínai kormány jó kapcsolatokra törekszik az új bukaresti vezetőkkel is. A belső tájékoztatóban azt hangsúlyozzák, hogy Ceausescu nem volt Kir nagy barátja, dogmatikus volt, nem alkalmazott idejében reformokat ezért bukása is szükségszerű volt. Az új vezetőkkel kapcsolatban azt emelik ki Pekingben, hogy majdnem mind régi kommunisták, sokan közülük jó kapcsolatban vannak a SZU-val és személy szerint Gorbacsovval. Mindebből arra következtetnek, hogy mindaz, ami Kelet-Európában történt az elmúlt hónapokban része valamiféle szovjet-amerikai közös tervnek. Ami pedig Kínát magát illeti, levonták a gyakorlati következtetést Ceausescu bukásából. Kétszer-három annyi a titkosrendőr az utcákon, mint korábban. Pedig akkor sem volt kevés.

- Segélyszállítványok ellentmondásokkal, jelenti Bonnból Bernát György.

- (a bonni kormány leállította a segélyszállítványokat addig, amíg nem garantált a segélyek elosztása. Feltétel még az is, hogy a román vezetés megmondja, mire van szüksége, hogy jobban összehangolható legyen a támogatás és, hogy javuljon a közbiztonság. A német vöröskereszt eddig négy repülőgépi gyógyszert és orvosi felszerelést szállított Romániába. - Az NSZK bukaresti nagykövete, aki jelenleg Bonnban tartózkodik, nem térhet vissza állomáshelyére. A nyugatnémet külügyminisztériumban határoztak így azután, hogy a román hatóságok megüzenték, a Securitate úgy tudja el akarja rabolni a diplomatát. Ezért nem ő, hanem biztonsági szakemberek utaznak Bukarestbe, hogy megerősítsék a nagy övetség védelmét. Így tett állítólag sok más ország is)

- Lengyelországbanis nagyon határozott a támogatási szándék. Nemes G ábort hallják Varsóból:

-A lengyelek segítőkészsége minden várakozást felülmúlt, nyilatkozta a vöröskereszt főtitkára, ami azt is jelenti, hogy egyre nehezebb a hatalmas segítséget eljuttatni Romániába. Az egészségügyi miniszter különmgbizottja azzal tért vissza Bukarestből, hogy úgy néz ki, nem sikerül megszervezni a kórházat Románia területén. De a lengyelek nem adták fel próbálkozásukat. Lengyelországban továbbra is rengeteg

(EM)

a véradó, akiket már napokkal előre beosztanak. Közben folyik a gyűjtés, most már szinte minden szervezet igyekszik a saját neve alatt saját kontóra csinálni. A hírközlési miniszter mindenesetre ingyenessé tette a romániai átutalásokat és a Romániának szánt küldeményeket.

- Magyarországról az eddigi hírek szerint célba jutnak a segélyszállítmányok. A Magyar Rádió angol szekciójának vezetője néhány perce tért vissza Gyulafehérvárról. Közreadjuk néhány tapasztalatát.

- Hat személykocsi, egy mentőautó, élelmiszer és gyógyszer, általában a gyerekek részére. Amikor érkeztünk az első dolog, mentünk a katolikusnagy részt, utána egy nagy részt az ortodox egyház. Ők is a honmentők ki kapja. De általában gyereketthon kapja azt, amit mi hoztunk. És nagyon nagyon boldog volt, hogy mi elsőként hoztuk a dolgot. Nagyon szükséges volt a gyerekeknek. Tegnap ... egy konvoj és ma volt még egy német és holland.....

- A rádió angol szolgálatának vezetője egyébként a Máltai Szeretetszolgálat konvojával utazott.

- Franciaországban megkülönböztetett figyelem kíséri a romániai fordulat állomásait. Keleti Miklóst hallják Párizsból.

- (szinte óráról órára életnek ujjá a nagy hagyományokkal rendelkező francia-román kapcsolatok. Ebben benne van persze a lelkiismeret-furdalás is, hisz a francia politikai pártok meglehetősen későn fedezték fel a Ceausescu rendszer valódi arcukat. A változásokat óriási érdeklődéssel és szimpátiával kíséri a francia közvélemény. Azt árizsban is kevesen tudták, hogy az új román miniszterelnök Petre Roman a toulousi műszaki egyetemen szerzett hidrotechnikai mérnöki diplomát. Édesalja végig harcolta a spanyol polgárháborút, majd résztvett a francia ellenállásban is. - Francia barátai szerint Petre Roman közel áll a szociáldemokratákhoz. Volt egyetemi professzora, aki nemrég találkozott vele a gorbacsovi politikát támogató marxistaként mutatta be.)

További nemzetközi jelentéseink élén Bolgár György tudósítását hallják arról, hogy a jelek szerint Panamavárosban tovább tart a

(EM)

patt helyzet.

- A Vatikán határozott nemet mondott, az Egy,Áll. még semmit, de közben úgy látszik, mintha mindenki nemet mondana Noriegára. Nem egészen értik? Igyekszem megmagyarázni. Először is a Vatikán ugye nem hajlandó kiadni az Egy.Áll-nak a Panamaváros-i vatikáni képviselőre menekült volt panamai diktátort, azon az alapon, hogy ezt jogilag egyszerűen nem teheti meg. Másodsor, a hivatalos amerikai nyilatkozatok szerint ugyan az Egy.Áll. szeretné amerikai bíróság elé állítani a kábítószerek kereskedéssel vádolt Noriega tábornokot, de nem hivatalos források szerint egyáltalán nem bánja, hogy ez nem sikerül. Mert Noriega sokáig CIA ügynök volt és biztos kínos dolgokat teregetne ki. Harmadsor, az új panamai kormány sem szeretné Noriegát bíróság elé állítani, mert ez nyilván belpolitikai konfliktusokat okozna az országban. És végül negyedsor, többnyire más országoknak sem hiányzik Noriega, hiszen csak púp volna a hátukon. Ilyen körülmények között kész csoda, hogy a legutóbbi panamai jelentések szerint a pápai nunciaturát körülvevő amerikai csapatok hátrébb húzódtak és az épület mellett csináltak egy kis tisztást, feltehetően abból a célból, hogy lehetővé tegyék egy helikopter leszállását. Ugy látszik tehát, hogy volt alapja a CBS TV tegnapi értesülésének és a hangos nemek ellenére csendes igenek is elhangzottak, vagyis az ügyben érintettek mégis csak rábólintottak Noriega távozására. Hamarosan talán azt is megtudjuk, milyen feltételek mellett és hová.

Az ukrán állami hatóságok engedélyezték, hogy újból működjenek a köztársaságban a katolikus egyház, amelyet 1946-ban tiltottak be. Emlékeztetnek, hogy a görögkatolikusok az utóbbi hónapokban tümegmegmozdulásokon követelték a szabad vallásgyakorlás jogát. Elfoglaltak jónéhány templom is, amelyet jelenleg az orosz ortodox egyház használ. Ezeket az akciókat az orosz egyház úgy értékelte, hogy azok sértik a pravoszláv hívők érdekeit.

Az Európai Parlament az idén A. Dubceknek ítélte oda a Szaharov-díjat. Ezt az elismerést mindig olyan személyiségek kapják, akik rendkívüli érdemeiket szereznek az emberijogok védelmében.

A jelek szerint rendeződik az egyiptomi-szír viszony és nem kizárt egy közeli csúcstalálkozó sem. Erre utal, hogy váratlanul Damaszkuszba érkezett az egyiptomi kormányfő Mubarak elnök üzenetével.

Lengyelország még az év végéig 200 millió dollárhoz juthat hozzá abból a kölcsönből, amelyet a Világbankkal kötött megállapodás alapján kap. Mint emlékeztet, a két fél napokban jutott egyezségre a lengyel gazdaság-szanálási program ügyében, s ennek fejében a pénzügyminiszter a következő egy évre egy milliárd dolláros hitelt helyezett kilátásba Lengyelország számára.

A litván KP nemrég úgy döntött, hogy önállósul a nemzeti függetlenség jegyében. Hasonló szándék vezérli a litván népfront vezetőit is. Nemes Gábor tudósít Varsóból:

- Olyan tárgyalásokat folytatunk, amelyek egy lépést jelenthetnek a jövődő államközi kapcsolatokhoz, úgy értem: a szabad Lengyelország és a szabad Litvánia között, mondotta az újságírónak V.Landbergis, a litván Szajudisz elnöke, de hozzátette, addig azért még jó darab utat kell megtenni. Landbergis a Szolidaritás parlamenti frakciójának meghívására érkezett Varsóba, hogy megismerkedjen az itteni parlament, s ezen belül főleg a Szolidaritás frakció munkájával. A litván népfront mozgalom vezetői különösen fontosnak tartják, hogy minél gyorsabban nemzetközi kapcsolataik legyenek. A lengyeleket azonban egészen konkrét dolgok érdeklik. A lengyel-litván viszony új megvilágításban állt. A két ország sokáig konföderációban élt, amelyben a lengyelek vitték a vezetést. Most viszont a lengyel lakosság Litvániában csupán egy magának jogokat követelő kisebbség, amely néha gyanakodva figyeli a z élődő litván nemzeti öntudatot. A Szolidaritás ezért igyekszik a jövőre gondolva minden erővel olyan együttműködést kialakítani a Szajudisszal, mint amilyen pl. a csehszlovák ellenzékkel létrehozott,.

Hazai beszámoló:

- Talán még mindig nem késő elmondani, hogy a pénzügyi kormányzat holnapig meghosszabbította a határidőt, ameddig a lakáshitelek felvevői 45 %-os kedvezményrel fizethetik vissza kölcsöntartozásukat. Hogy miért volt szükség külön intézkedésre, arra magyarázatot ad Ulicska ? László hangfelvételének első része. Délelőtt új. nem mindenütt tudták eldönteni, hogy érvényes-e még a 45 % avagy már csak 25-öt lehet eldönteni. A felvétel második felében az OTP vezérigazgató-helyettesét, dr. PONGRÁCZ Antalt hallják a részletekről. (Ism.2033.o.

- Ma hosszú sorok álltak a devizapénztárak előtt, sokan ui. félreértettek egy korábbi bejelentést. Ezért most ismételten elmondjuk, hogy ki, mikor veheti fel a jelenleg érvényben lévő rendelkezések alapján a valutáját.

1989. nov. 20-a és 1990 dec. 31-e közötti időszak alatt 50 dollárnak megfelelő valuta megvásárlására az jogosult, aki 1987-ben vagy azt megelőzően vette igénybe a turista ellátmányt, aki turista ellátmányra 1988-89-ben volt jogosult, de ellátmányának kevesebb, mint 50%-át vette igénybe. Ezen belül már 1989. nov. 20-tól vásárolhatnak, legfeljebb 50 dollár értékű valutát azok, akik turista ellátmányt 1986-ban vagy azt megelőzően vettek igénybe, továbbá akik turista ellátmányban 1987-ben részesültek, de az 1989. évre járó egyszeri 3000 forintos valutaellátást nem vették igénybe.

- A Magyar Szocialista Párt megtartotta budapesti értekezletét, ahol Sipos Zoltán járt:

- A párt választási programjának kidolgozásával és megvitatásával folytatta dec. 18-án megkezdett, majd másnap a hajnali órákban mára elnapolt munkáját a budapesti pártértekezlet. A MSZP választási stratégiájának alapítételei szerint kulcsfontosságú az, hogy az MSZP eligendő önbizalommal rendelkezzen, mert a választásokon sikeresen csak így szerepelhet. Ugyan tagsága jelentős részét elveszítette, a Szocialista Párt úgy értékeli, a nov. 26-i népszavazás szoros eredménye biztatást ad arra, hogy elhatározott reformjait következetesen végigvigye. A választópolgár majd szavazatával bírálja el, helyes volt-e ez a politika vagy sem. Az egyik hozzászóló szerint katasztrófálisan hasonlóak a pártok választási programjai, így lehetőség kínálkozik arra, hogy az MSZP egyéni elképzelésekkel álljon elő, bár azt is megjegyezte, hogy az évtizedes berögződés miatt sokkal nehezebb lesz elhiteetni a programját a szavazókkal, mint a történelmi vagy új pártoknak, ezért célszerűnek látják a "keveset ígérni, de azt elhiggyék" szlogen szem előtt tartását, főleg az életszínvonalpolitikában. Újra egy hozzászólásból: a közlegő választások miatt egyre nagyobb szükség van a baloldaliság deklarálására, tudatosítani az elért értékeket másokkal és az ellenzékkel, mert egyébként elfelejtik.

(EM)

- A veszélyes hulladékok elhelyezése sok más város után ezuttal Baranyában került napirendre a megyei tanács vb ülésén. Belénessy Csaba tudósít:

- Baranyában 278 üzem, gyár és intézmány bocsát ki veszélyes hulladékok, még pedig évente több mint 53.000 tonnányit. Ennek a hulladéknak 98 %-át az előírásoknak megfelelően kezelik, állítja a délnunántúli környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság. A maradék 2 % azonban legalább évi 1000 tonna veszélyes hulladékot jelent. Nem beszélve arról, hogy a szárszomlyói mészköbánya és a hõerõmû gondja mellé, az utóbbi idõben felsorakozott az Ófalu környékére tervezett atomtemetõ az uránbánya és a Garé környéki átmeneti hulladék tároló ügye is. Megannyi vaskos dosszié, bennük megannyi jónéhány megoldatlan probléma és akkor még nem is említettem a lakosságtól származó veszélyes hulladékok dolgát. Talán emlékezetes, hogy tavaly több ezer kromophagos üveggel ajándékozta meg egy sofõr Pécs környékét és már akkor felvetõdött, hogy jó-jó, ezen rajtakapták és megbüntették, de ha tizesével kukába dobálta volna, akkor nem történik semmi. Nem csoda tehát, hogy a környezetvédelmi, a közegészségügyi és a tanácsai szakemberek azon kívül, hogy egy-két csõrtét megvívta a vb ülésén, abban állapodtak meg, hogy mihamarább ki kell dolgozni egy feladat tervet. Majdnem azt mondtam, hogy mindössze csak ebben állapodtak meg, de egyrészt a kevés pénz miatt, másrészt mert a veszélyes felderítése úgy Isten igazából csak nemrég kezdõdött meg, nem nagyon tehettek mást. Anyai bizonyos, hogy a Garéj környéki átmeneti tároló körüli vizsgálatok behizonyították, hogy a szennyezõ anyagok kezdenek kiszivárogni a természetes védelem résein. Ámde az is elhangzott, hogy jelenleg még nem fenyegetik a környezõ falvak lakosságának egészségét, de sürgõs technológiai változtatásokra van szükség és úgy tûnik, a tározót használó üzemekben meg van erre a hajlandóság. Ezen kívül vezetése vizet kellene biztosítani a környéken lakóknak, szerencsére ez is kézzelfogható közelségbe került.

- Történelmi idõket élünk, ezt naponta elmondjuk kül- és belpolitikai események kapcsán egyaránt. Az állítás igaz a gazdaságra is, ezt jelzi Juhász Péter Diósgyõrbõl küldött tudósítása. A Lenin Kohászati Mûvek ugyanis a régi néven, a régi formában már a múlté. Új néven részvénytársadéggént mûködik ezután. Munkatársunk a tervekrõl beszél-

(EM)

get dr. Tolnai Lajos vezérigazgatóval.

- Ezentul DIVAG lesz a neve a jelenlegi Lenin Kohászati Műveknek.
- A részvénytársaság már az év folyamán alakult ki. Már 1988-ban kísérleti jelleggel két önálló szervezetet üzemeltettünk leányvállalat formájában. 1989 januártól újabb szervezeteket tettünk önállóvá és megkezdtek a működő tőke bevonását. A különböző Kft-kbe az év végére 15 millió dollárt működő tőkét sikerült bevonni és a társaságba kihelyezett vagyon, valamint az LKM-nél maradt vagyon az átalakulási törvény alapján részvénytársaság formájában üzemel ezév végétől.
- Pontosabban 29-étől, 2 nap múlva.
- Amennyiben a cégbíróság a bejegyzést is elvégzi, de reméljük, hogy ennek nem lesz akadálya.
- Akkor ez azt jelent, hogy a január 1-én alakuló Borsodi Vaskohászati Trösztnek is meg vannak számlálva a napjai?
- Tulajdonképpen mint a rányitási típus nem illik bele a mai magyar gazdaság szerkezetébe, ezért megszüntetését mi is indokoltnak tartjuk.
- Délelőtti sajtótájékoztatóján elmondta, hogy nagy terveket nem készített, a piachoz alkalmazkodnak. De ennek a lényege az, hogy a tőkés exportjuk kb. 50 % lesz és a másik 50 % pedig a belföldi vállalatoknak megy.
- Az élet készítettette velünk ezt a tervet el. Az kényszerített minket arra, hogy a szocialista exportunkat, ami egyébként már ebben az évben is majdnem jelentéktelennek minősíthető, jövő évben nullára redukáljuk. A felszabadult kapacitást a tőkés exportra kívánjuk átkonvertálni. Ennek minden realitása meg van. A dollár kitermelési mutatónk 48 forint. Ezt minden támogatást nélkül ebben az évben 70 millió dollár exportot jelent ez számunkra. Megítélésünk szerint az elkövetkező évben, persze ennek a kereskedelmi feltételeit meg kell teremteni, a tőkés exportunk 100 millió dollár fölötti értéket érhet el.
- Adásunk megkezdése előtt kaptuk a hírt, hogy 40 éves szünet után újjá alakult a Szabadkőművesek Magyarországi Nagypáholya. Szörényi Pétert hallják:
- Ismét megkezdte működését a Szabadkőművesek Magyarországi szimbólikus nagypáholya. 39 év után ujithatták fel tevékenységüket, hiszen 1950-ben, sok más szervezettel együtt, őket is betiltották. Bár alap-

(EM)

szabályuk kimondja, hogy a szövetség napi politikával nem foglalkozik, és egyetlen párt szolgálatában sem áll, igen híres politikai személyiségek is a páholy tagjainak tekintették magukat. Csak néhány közülük, Kossuth Lajos, Klapka György, vagy Andrássy Gyula. A nagypáholynek most mintegy 60 tagja van, a nagymesterük pedig egy ügyvéd. Többet nem kívántak magukról elmondani, hiszen ők végül is meglehetősen zárt társaságot alkotnak.

- Leforgatunk egy beszélgetést, amelyben Márton László segítségével tisztázzuk a szabadkőművesség lényegét. Az 1956-ban Párizsban megalakult magyar szabadkőműves páholy vezetőjével Vámos György beszélget. (a szabadkőművesség történetéről, céljáról)

- Márványi Péter kollegánk fél órával ezelőtt szállt le a Ferihegyi repülőtéren, Bukarestből érkezett. Az imént azt hallhatták, hogy az NSZK visszafordította az egyik repülőgépet, mert fejetlenséget tapasztalt, milyenek a te tapasztalataid?

- Szerintem Bukarestben nincsen akkora fejetlenség a repülőtéren. Az a három magyar repülőgép, amelyik ma délután leszállt, kb egy órát tartózkodott maximum, míg mind a hármat kipakolták és ahogy megtudtam, meg vannak az irányok is, ahova elviszik a fuvart. Oly annyira nincs fejetlenség, hogy a magyar Vöröskereszt és a románok között van annyira jó és konkrét kapcsolat, hogy még délben tudtak módosítani azon a szállitmányon, ami elindult hozzájuk ma délután.

Az időjárásról:

Csütörtök estig csak néha csökken a felhőzet, erősen párás, többfelé tartósan ködös idő lesz, helyenként zuzmarával. Szórványos hószállingózás, ködszitalás várható. A keleti, délkeleti szél kissé megélénkül, hajnalban -3, -8, délután 0 fok körüli hőmérséklet valószínű.

Reklám. --

Az Esti Magazint Hollauer Tibor szerkesztette.

PETŐFI ADÓ

HIREK

21.00 h

A magyar külügyminiszter kész a közeli napokban Bukarestre utazni és akét ország közötti kapcsolatok bővítéséről tárgyalni. Ezt a bukaresti magyar nagykövet jelentette be a román TV egyenes adásában. Szűcs Pál megállapította, hogy a romániai felkelés meghozta a régen várt közeledést a két nép között.

A román nemzeti megmentési front tanácsának elnöke fogadta a SzU bukaresti nagykövetét, aki átadta M.Gorbacsov üzenetét. A levélben a szovjet vezető támogatásáról biztosította az új román vezetést. Ny.Rizskov ugyancsak üdvözlét küldte Petre Roman miniszterelnöknek.

Romániában Demokratikus Ökológiai Párt néven új párt alakult. A bukaresti rádió jelentése szerint, a szervezet politikai céljai megegyeznek a nemzeti megmentési front programjával. A Demokratikus Ökológiai Párt fontos feladatának tartja a környezetvédelmet, az életszínvonal javítását és az ökológiai egyensúly biztosítását.

Romániában megalakult a szabad szakszervezetek ideiglenes bizottsága. A testület program tervezete szerint, a szakszervezeteknek függetlenül kell működniük az állami és a vállalati vezetéstől, továbbá biztosítani kell számukra a sztrájk és a szabad egyesülés jogát.

Temesvárott fokozatosan helyreáll a rend. A temesmegyei húskombinó, amely eddig kizárólag exportra gyártott, ismét üzemel és termékeit elsősorban a megyébe illetve Bukarestbe szállítják.

A Ceausescu rendszer titkosszolgálatának orvlövészei meggyilkolták a ZDF nyugatnémet TV állomás forgató csoportjának román tolmácsnőjét. A nyugatnémet csoport egy útkeresztezésen haladt át, amikor a háztetőkről tüzet nyitottak rájuk a Securitate emberei.

Bulgáriában a holnapra meghirdetett általános politikai sztrájk csak jelképes lesz. Ezt a független bolgár szakszervezet titkára jelentette be a Szófiában tartott többezres nagygyűlésen. P.Baleszjev elmondta, hogy nem kell beszüntetni a munkát, csak kék kraszalagot kell viselniük mindazoknak, akik egyetértenek a munkabeszüntetés céljaival.

KOSSUTH ADÓ

HÍRVILÁG

22.00 h

A mikrofonnál Nyárádi Péter.

Rövid tartalomjegyzék. ~

- Műsorunk elején beszéljünk arról, ami napok óta mindinkább a leginkább foglalkoztat, vagyis Romániáról. Ma esti helyzetkép és napi összefoglaló a beérkezett hírek alapján:

- Románia új hatalmi szerkezetéről és az országban kialakult helyzetről tanácskozott a nemzeti megmentési front tanácsa. Ez volt az első alkalom, hogy a testület mind a 36 tagja együttes ülésen vett részt. Iliescu a tanács elnöke azt hangoztatta, Románia szabad, demokratikus lesz és szakít a kommunizmussal.

Bukarestben megalakult az a bizottság, amely megszervezi majd a szabad szakszervezetek szövetségét. A tanács azonnal 50 millió lejt ajánlott fel a harcokban kárt szenvedett családok számára. Lehetővé teszi, hogy azonnal a szakszervezeti ülésekben találjanak maguknak átmeneti hajlékot. Egyben sürgeti, hogy a szakszervezetek legyenek függetlenek az állami szervektől. Követeli a sztrájkjogot és jelölteket akar állítani a választásokon.

Ide kapcsolódik, hogy Romániában párttá szerveződik a nem-hivatalos ökológiai mozgalom.

Az ország külkapcsolatainak híre, hogy M.Gorbacsov telefonon beszélt Iliescuvval a román helyzetről. A bukaresti vezető háláját fejezte ki a szovjet támogatásért. És úgy ítélte meg, hogy hazájában fokozatosan rendeződnek a közállapotok. Bush amerikai elnök táviratban nyilvánította legjobb kívánatait Iliescunak és a korábbi fél milliárd dolláros negyedmillió dolláros.....

Románia egyelőre továbbra se biztosságot. A titkosszolgálat ügynökei pl. délelőtt agyonlőtték a ZDF nyugatnémet TV társaság forgató csoportjának tolmácsnőjét. Nem sokkal korábban pedig 11 szovjet turista sérült meg, amikor a Securitate emberei tüzeltek gépkocsijukra. A SzU egyébként hazavitte Romániában dolgozó állampolgárainak családtagjait, de nem akarja csökkenteni bukaresti képviselőinek létszámát.

Közben az Arab Liga felszólította a román hatóságokat, hogy vessenek véget a Romániában levő arab állampolgárok elleni támadásoknak. A

(Hírvilág, 22 h)

szervezet tagadja, hogy arab erőknek közük van a harcokhoz.

Bukarestből érkezett a hír, hogy a román nemzeti bank azoknak a betéteknek zárolására szólította fel a világ bankjait, amelyeket Ceausescu vagy családtagjai, illetve munkatársai helyeztek el a pénzüntézetekben.

- Ceausescu volt elnök kivégzése világszerte megosztotta a közvéleményt a politikusokat. Vajon helyes volt-e ilyen gyorsan, sok tény és adat homályban hagyásával végezni a diktátorral? Ezért kérdeztem tudósítótomat, országukban hogyan értékelte a kivégzést, milyen következtetést vontak le belőle? Először Frei Tamást hallják Moszkvából:

- A romániai eseményekről bő terjedelemben beszámoló szovjet sajtóban mindössze 4 sornyi kételkedés kapott helyet. 4 sor, amely költői kérdéssel fordult a szovjet olvasókhoz, vajon a gyors ítélet igazságos ítélet-e? Vajon a sietség az igazság kiderítését segíti-e? Mindezt a Komszomolszkaja Pravda kérdezte, míg a többi szovjet lap makacsul P erfiljev szovjet külügyi szóvivő véleményét ismételtette, mely szerint a kivégzés Románia belügye. Érdekes, hogy a TV, amelynek hírműsoraiban tegnap és ma többször is felbukkant a kivégzett Ceausescu fal mellé bicsklott feje, a procedúráról készült video felvétel egyetlen szónyi kísérszöveg nélkül némán játszott be. Kommentárként felfogható anyagot csak a TASSZ adott ki ma délután. Ebben a hírügynökség bukaresti tudósítója azt írja, hogy kérdéseire román emberek elmondták, felháborította őket Ceausescu cinizmusa, az, hogy nem vot hajlandó válaszolni a bíróság kérdéseire és, hogy nem ismerte el bűnösségét. Hát igen, teszi hozzá a tudósító, Ceausescu diktátor volt és épp ez a mondat a fontos. Moszkvában ugya is sokan úgy tartják, hogy a szovjet sajtó talán azért se boncolgattja Ceausescu kivégzésének módját és tempóját, mert a sajtó önmagával is csak nehezen tud kibékülni. Hiszen az, hogy az alig egy évvel ezelőt Lenin-renddel kitüntettet Ceausescu pár óra alatt átcuszott az elle kezdő végletbe és a szovjet sajtóban eposzi jelzőként a román diktátor és zsarnok tituluszt vette fel, szóval ez a hirtelen pálfordulat könnyen lehet, hogy az itteni zurnaliszták számára egyelőre kommentár nélkül is túl nagy falat.

(Hírvilág, 22 h)

- Az Egy.Áll. elsőként fejezte ki nemtetszését Ceausescu kivégzése miatt. Mi volt ennek hátterében? Bolgár Györgyöt hallják.

- A Fehér Ház nyilatkozatban kifogásolta, hogy Romániában nem nyilvános tárgyaláson itélték el Ceausescut és feleségét. De mindössze néhány perccel később egy másik nyilatkozatban elismerte a nemzeti megmentés frontját és az új kormányzatot. Ez a nagyon pontosan megszervezett nyilatkozat koreográfia nagyon pontosan jelzi, hogy az Egy.Áll-ban hogyan vélekednek a diktátor kivégzéséről. Gyakorlatilag örülnek neki és nemcsak az el mult 24 év bünei miatt, hanem praktikus okokból. A kibontakozás megkönnyítése, a mostani hatalmi harc mielőbbi eldöntése miatt is. Elvileg azonban nem érthetnek vele egyet, hiszen ugye egy jogállamban mindenkinnek joga van a tisztességes, alapos jogszerű tárgyalásra. Mégis ezzel együtt nyilvánvaló, hogy az Egy.Áll érdeke a rend mielőbbi helyreállítása Romániában és egy olyanfajta demokratikus átalakítás elindítása, amely Keleteurópa többi országában mindeddig békés volt. ---

- Franciaország kapcsolata Romániával mindig is különleges volt, így nem érdekelten hogyan minősítik ott Ceausescu halálát. Keleti Miklós tudósít.

- A párizsi magyarázatok alapvetően két teoria körül csoportosulnak. A francia elemzők egy része nem veti el teljesen az új bukaresti vezetés hivatalos verzióját. A Le Monde tekintélyes keleteurópa szakértőjének vannak ugyan fenntartásai -- (a cikk lényegét foglalja össze.)

- Különleges viszony fűzte Ceausescut Kinához, ahol a legtöbb napokig is megpróbálták védeni. Ma azonban ott is változás történt. Lengyel Miklós pekingi beszámolója:

- Végre! Hál' Isten! Ugy kellett neki! Ennél szebb ajándékot nem kaphatott volna karácsonyra Románia. Így kommentálta a kínai közvélemény a Ceausescu házaspár halálos ítéletet és kivégzését. A közvélemény szerint Ceausescu olt a kínai vezetők legjobb barátja Keleteurópában. Így csúfos bukása és kivégzése komoly figyelmeztetés kell, hogy legyen a tiltott város lakói számára is. Hivatalosan nagyon visszafogottan kezelték az ügyet. Kezdetben alig alig számoltak be arról,

(Hírvilág, 22 h)

hogymi is történt valójában Romániában. Ám hiába az éber ellenőrzés mégis szinte mindenkire eljutott a vérfürdő híre. Így a cenzura talán belátta kudarcát, meglepő frissességgel közölte a Ceausescu házaspár kivégzéséről szóló hirt.- (a továbbiakban megismétlik az Esti Magazinban már elhangzott beszámoló részletet, lásd 2050. old)

Irán vallási vezetője védelmébe vette Velajati külügyminisztert, aki a parlament és a sajtó is hevesen bírál, amiért az ország éppen a román népfölkelés kirobbanásakor látta vendégül N. Ceausescut. A vádak szerint a politikus nem tájékoztatta teheráni vezetést a Romániában tapasztalható Ceausescu elleni gyűlöletről. Velajati azonban tovább háritotta a kifogásokat és leváltotta az iszlám köztársaság bukaresti nagykövetét, mert nem adott pontos képet a romániai viszonyokról.

- Magyar vonatkozású hírek Romániával kapcsolatban:

- Hazahozták annak a hódmezővásárhelyi gépkocsi vezetőnek a holttestét, aki az elsők között vitt segélyszállítmányt Aradra, ott a lövöldözések során múlt pénteken életét vesztette. Tóth Sándor holttestét román mentőautó vitte a határig, ahol özvegye, egyik gyermeke és taxis kollegái várták. Az aradmegyei nemzeti megmentési bizottság mély megrendülését fejezte ki a hódmezővásárhelyi gépkocsivezető halála miatt. Tóth Sándort Hódmezővásárhelyen helyezték örök nyugalomra.

- A magyar kormány is állástfoglalt a Romániával kapcsolatos viszonyról:

- A magyar kormány elválaszthatatlannak tartja a magyar-román kapcsolatok alakulását attól, hogy mennyiben érvényesülnek a kollektív és az egyéni nemzetiségi jogok a szomszédos országban. (ismétlés, 2047. old)

A MALÉV készen áll arra, hogy igény esetén folyamatos áruszállítást biztosítson Bukarestbe. Vagyis ha arra szükség lesz, légihidat létesítsen a román fővárosba. A MALÉV illetékesei azt is elmondták, hogy gépeikkel Románia kisebb repülőtereit is el tudják érni. Így a segélyszállítmányok gyorsabban érkehetnek rendeltetési helyükre. Magyarországról egyébként légiton szerdán mintegy 32 tonnányi segélyszállítmányt, főként gyógyszereket, vérkészítményeket és tartós élel-

(Hírvilág, 22 h)

miszereket valamint ... vittek Bukarestbe.

Délután a debreceni szovjet katonai repülőtérre felszállt két katonai gép, hogy a román fővárosba juttassa a honvédelmi minisztérium segélyszállítmányát. A tervek szerint csütörtökön 4 román katonai repülőgép érkezik Ferihegyre, hogy újabb szállítmányokat vigyen a szomszéd országba.

- Még mindig Románia, de újból nemzetközi vonatkozásban: Pontosabban a jelek szerint magyar kisebbségi szervezetek együttműködése kezdődik két határon át. Forró Evelint hallják Prágából:

- Együttműködést ajánlott a CSEMADOK a romániai magyar demokratikus szövetségnek. Az erről szóló levelet a csehszlovákiai magyar dolgozók tömörítő kulturális szervezet elnökségi ülésén fogalmazták meg. Üdvözölték a romániai testvér szervezetet és javasolták, hogy kezdjenek párbeszédet. A CSEMADOK véleménye szerint, van lehetőség az együttműködésre annak fényében, hogy a nagy országos problémák mellett a kisebbségek jogaira is nagy figyelmet kell fordítani. A CSEMADOK alapszervezeteinél különben változatlanul folyik a véradási akció. Közben a független magyar kezdeményezés a 8 kamionnyi élelmiszer és a 4 mentőautóval szállított gyógyszer mellett további élelmiszer küldeményt akar elindítani.

- Térjünk vissza a külpolitikai eseményekre. Lehet, hogy Noriega volt panamai elnök mégis kiszabadul? Bolgár György new yorki esélylatolgatása. - (Ismétlés, lásd 2052 old)

Három hír Kelet Európából:

Megfigyelők szerint Bulgáriában a független bolgár szakszervezet sztrájkfelhívása kényszerítette ki, hogy megbeszélések kezdődnek a nemzeti kerekasztal tárgyalások előkészítésére. A mozgalom csütörtökre eredetileg általános munkabeszüntetést kezdeményezett. Végül azonban úgy döntött, hogy sehol nem állnak le a termeléssel, viszont mindenütt kék karszalagot huznak azok, akik egyetértenek a sztrájkokaival és céljaival. A kormány és a demokratikus szervezet között különben a jövő hónap elején lesz az első megbeszélés.

(Hírvilág, 22 h)

A SzU-ban 12 évi szabadságvesztéssel és teljes vagyonek kobzással sujtották az üzbég KP volt elsőtitkárát. A legfelső bíróság ítélete az ugynevezett üzbég maffia ügye miatt született. Bebizonyosodott, hogy Uszmanhodzsajed, aki egészen tavalyig állt a köztársaság párt-szervezetének élén, 50.000 rubel kenőpénzt fogadott el. A bíróság ugyanakkor kötelezte az ügyészséget, hogy derítsen fényt a nyomozás során elkövetett törvénytelenésekre.

Csehszlovákiában már a börtönök többségére áttérjedt a fogolylázadás. A rabok azért kezdtek éhségstrájkot, hogy elérjék élet és munkakörülményeik valamint az egészségügyi ellátás javítását. Szükségesnek tartják a szigor enyhítését is. Mind Csehországban mind Szlovákiában bizottságot állítottak fel a kivánságok kivizsgálására.

- Egészen más problémák foglalkoztatják az NSZK-t, ahol nem tartanak gazdasági válságtól és ez mi tagadás, jó hír Keleteurópában is.

Bernát György bonni beszámolója:

- Az NSZK mai helyzete alapot ad arra, hogy bizakodva tekintsen a 90-es évekre. H.Kohl kancellár egy szakmai lapban írott cikkével megnyitotta a naponta olvasható értékelések szezonját. A kormányfő feltehetően az immár kevesebb mint egy év múlva következő választásokra is gondolt. 1989 legfontosabb folyamata az a reform volt, amely a SzU-ban, Lengyelországban, Magyarországon, Csehszlovákiában valamint az NDK-ban zajlott. H.Kohl megerősítette, hogy a tavasszal új megállapodást irnak alá az NDK-val az átfogó együttműködésről és a jószomszédi viszonyról. Az NSZK gazdasági kilátásait Kohl biztatónak nevezte. ---

Sziria és Egyiptom 12 év után felújította a diplomáciai kapcsolatokat. A hirt azután jelentették be, hogy az egyiptomi kormányfő Damaszkuszban két órán át tárgyalt Asszad elnökkel. A hétvégén a sziriai vezetés második embere járt Kairóban, ami már szintén a kapcsolatok fölmelegedését mutatja. Sziria egyébként annak idején azért bontotta fel az államközi viszonyt, mert a kairói vezetés különbékét kötött izraellel.

(Hírvilág, 22 h)

- És most hazai dolgainkról:

- Elsősorban arról, hogy zűrzavar támadt akörül, meddig lehet befizetni a kedvezményes kamatozású lakáshitelek visszamaradt tartozásait. Munkatársunk Ulicska László az illetékest, az OTP vezérigazgató helyettesét dr.Pongrácz Antalt kérdezte.

(ismétlés, lásd 2033.oldal)

A gazdasági reform és az önkormányzati rendszer átalakítása áll az MSzP fővárosi választási programjának középpontjában,. Az MSzP budapesti pártértekezletén hangoztatták, hogy olyan gazdasági koncepciót tartanak elfogadhatónak, amely a munkavállalók, a kisvállalkozók és a nyugdíjasok érdekeinek egyaránt megfelel. Az MSzP budapesti értekezletén megerősítették, hogy a tulajdon reform nem lehet azonos a társadalmi tulajdon ellenőrizetlen kiárusításával. Ugyanakkor csökkenteni kell az állami tulajdon szerepét.

Sportösszefoglaló. --

- Most pedig műsorunkban, kicsit rendhagyó módon, elsősorban azok számára, akik a műsor elején nem hallották a romániai összefoglalót, elmondjuk, hogy mi történt ma Romániában.

Először hallgassák meg Oltványi Ottót, az MTI bukaresti tudósítóját:

- Híradás érkezett arról, hogy felségjel nélküli helikopterek támadást indítanak Bukarest nemzetközi repülőtere ellen, amely a hadsereg a munkásokból szervezett fegyveres őrseg és a hazafias gárda ellenőrzése alatt áll. Az esti órákban jelentették, a közlés téves volt. Ennek ellenére a repülőteret nagy erővel védik. Ezzel biztosítják a különleges rendeltetésű gépek le és felszállását. Ami a főváros napi helyzetét illeti, annyi jelenthető, hogy időnként szórványos lövöldözés hallható. A Securitate egységek felfegyverzett alakulatai továbbra is megbujva fenyegetik a lakosságot, amely ennek ellenére ma benépesítette az üzemeiket és intézményeket. Megindult a termelés és egyre több bolt nyitott ki. Az ellátás a nehézségek ellenére megoldott. Több mint 3000 tonna narancs és 2000 tonna citrom érkezett Görögországból. Van elegendő kenyér, hus és hustermék, tej, vaj, cukor és liszt, valamint édességféle. Kinai kikötőkből 10.000 tonna rizst hajóztak be és ez a szállítmány utnak indult Románia fele. A nemzeti megmentés

(Hírvilág, 22 h)

front tanácsa kinyilvánította, letöri a feketepiacot és biztosítja a lakosság ellátását. Vámkönnyítéseket léptettek életbe. Szabadon hozható az országba minden termék. Természetesen továbbra is tilos robbanóanyagok, lőszer, fegyverek, radioaktív anyagok, kábítószer és mérgezőanyagok Romániába szállítása. A kórházakban és klinikákon sok sebesültet ápolnak, de van elegendő vér, mivel az önkéntes véradók ezrei jelentkeztek.

A nagy egyik fő eseményének tekinthető, a nemzeti megmentési front tanácsa elhatározta az egész állami tevékenység elválasztását a politikai tevékenységtől. Magyar vonatkozású fejlemény, TŐKÉS László református lekipásztort a nemzeti megmentési front tanács vissza-helyezte jogaiba a temesvári egyházkerülethez. SZÚCS Pál hazánk nagykövete este a román TV-ben interjút adott. Szólt arról, hazánk mindent elkövet, hogy a megértés, a barátság és a jó együttműködés szellemében fejlődjön a két ország jövőbeni kapcsolata.

A magyar kormány is elhatározott bizonyos kereskedelmi enyhítéseket és vámkedvezményeket:

- A kereskedelmi minisztérium engedélyezte, hogy a magyar vállalatok soronkívül szállíthassák a fogyasztási cikkeket és az orvosi ellátás hoz szükséges termékeit Romániába. A tárca ezzel feloldotta azokat a korlátozó intézkedéseket, amelyekkel a szocialista országokba, így a Romániába irányuló kiviteli többletet akarták lefaragni. A kereskedelmi minisztérium egyúttal kéri, hogy a vállalatok minden esetben egyeztessék budapesti ügyeletén a kereskedelmi mennyiségben kiszállított árukat, hogy ne keletkezzenek nagyobb zavarok a hazai ellátásban.